

**Egy adott vállalkozás beszámolójának
elemzése, különös tekintettel a számviteli
politika és a vállalati gazdasági folyamatok
kapcsolatára**

Témavezető: Kiss Gábor Antal

Külső konzulens: Varga Viktória

**Név: Stampf-Bázár Szimonetta
Ágnes**

képzési szint: alapképzés

tagozat: Levelező tagozat

szak: Pénzügy-számvitel szak

NYILATKOZAT

Alulírott *Stampf-Bázár Szimonetta Ágnes* hallgató (Neptun kód: KRZKQE) kijelentem, és a dolgozat feltöltésével egyidejűleg nyilatkozom, hogy az Egy adott vállalkozás beszámolójának elemzése, különös tekintettel a számviteli politika és a vállalat gazdasági folyamatok kapcsolatára című *szakdolgozatot* a Pannon Egyetem Gazdálkodási Kar Zalaegerszegen készítettem a *pénzügy-számvitel alapképzési szakon* oklevél megszerzése érdekében.

Kijelentem, hogy a dolgozatban csak a megadott és hivatkozott forrásokat használtam fel, és ezekre a vonatkozó idézési szabályok szerint hivatkoztam.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat érdemi része saját kutatásom eredménye, és azt más intézményben, szakon, vagy felsőfokú képesítés megszerzésére nem nyújtottam be. Tudomásul veszem, hogy a plágium vagy szerzői jogsértés esetén a dolgozatom elutasításra kerülhet, és ellenem fegyelmi eljárás indulhat. Tudomásul veszem továbbá, hogy szerzői jogsértés esetén az Egyetem jogosult a dolgozat elérhetőségét korlátozni, valamint eltávolítani a dokumentumot az elektronikus zárt rendszerből.

Továbbá, tudomásul veszem, hogy a Pannon Egyetem a dolgozat eredményeit saját céljaira – titkosított dolgozat esetén kizárólag a titkosításra vonatkozó időszak lejártát követően – szabadon felhasználhatja.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során mesterséges intelligencia eszközöket *használtam /nem használtam*.

Hozzájárulok / nem járulok hozzá, hogy dolgozatomat az Egyetem az interneten a nyilvánosság számára repozitóriumában közzétegye.

Szombathely, 2025.12.04.

hallgató aláírása

Tartalomjegyzék

1.	Bevezetés	4
1.1.	A szakdolgozat témája és célja	4
1.2.	A szakdolgozat témájának aktualitása, a szektor érzékenysége a gazdasági környezetre	4
2.	DOMIROKA Vendéglátóipari és Kereskedelmi Kft.	6
2.1.	Alapadatok, rövid bemutatása	6
2.2.	Főbb jellemzők, a piaci helyzete	7
3.	Beszámoló elemzés módszertana	10
3.1.	A beszámoló fogalma, célja és felépítése a számviteli törvény alapján	10
3.2.	A gazdasági elemzés rendszere	14
3.2.1.	A mérleg elemzése	15
3.2.2.	Az eredménykimutatás elemzése	17
3.3.	A cash flow kimutatás	18
4.	A vállalati gazdasági folyamatok és a számviteli politika összefüggései	22
4.1.	Számviteli törvény	22
4.2.	A törvény célja, és hatálya	22
4.3.	Számviteli alapelvek	23
4.4.	A számviteli politika, és döntések	25
5.	A DOMIROKA Kft. beszámoló elemzése	30
5.1.	Vagyoni helyzet elemzése	30
5.1.1.	Az eszközök összetétele	30
5.1.2.	A források összetétele	34
5.1.3.	Tőke ellátottsági mutatók	37
5.2.	Pénzügyi helyzet elemzése	42
5.2.1.	Adósság állomány vizsgálata	43
5.2.2.	A likviditási mutatók vizsgálata	45
5.3.	Jövedelmezőség elemzése	46
5.3.1.	Bevételarányos jövedelmezőségi mutatók	46
5.3.2.	Tőke- (vagyon-) arányos jövedelmezőségi mutatók	47
5.3.3.	Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók	48
5.3.4.	Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók	50
6.	A DOMIROKA Kft. cash flow kimutatása	52
7.	Következtetések és javaslatok	55
8.	Összefoglaló	59

9. Irodalomjegyzék	61
9.1. Szakkönyvek	61
9.2. Elektronikus források	61
10. Ábrajegyzék és táblajegyzék	61
11. Mellékletek	63
A DOMIROKA Kft. mérlege	63
A DOMIROKA Kft. eredménykimutatása	64

1. Bevezetés

1.1. A szakdolgozat témája és célja

Az általam választott téma egy kereskedelemmel, azon belül is vendéglátással foglalkozó vállalkozás beszámolójának elemzése. Azért választottam a szakdolgozatomban egy olyan céget, ami vendéglátással foglalkozik, mert az emberek életében jelentős szerepet tölt be, hiszen a minden napi életükben körül veszi a családokat. A családommal, a férjemmel és barátokkal egyaránt mi is rendszeresen élvezzük az éttermekben eltöltött időt. Egy jó program lehetőség mindenki számára. Kikapcsolódást, egy jó beszélgetést és egy kellemes időtöltést jelent az életünkben. Utazás keretében, nyaraláson új helyeket próbálunk ki és különböző étkezési kultúrák jobbnál jobb gasztronómiai élményével gazdagodunk. Ezért is különösen fontos számomra, hogy a minőségi ételkínálattal szolgáló éttermek hosszú távú működése, fenntarthatósága megvalósuljon. A beszámolóelemzés a vállalkozások gazdasági működésében elengedhetetlen. Minden gazdálkodásnak az a célja, hogy sikeresen, hosszú távon nyereséget optimalizálva folytassa tevékenységét. A tulajdonosok és a vezetők számára ezek az elemzések, kimutatások olyan objektív visszajelzést adnak, amelyekre stratégiai és operatív döntések egyaránt építhetők.

1.2. A szakdolgozat témájának aktualitása, a szektor érzékenysége a gazdasági környezetre

A gazdaság egyik legdinamikusabban változó, ugyanakkor a legérzékenyebb területe a vendéglátóipari szektor. A fogyasztói kereslet, a munkaerőpiac állapota, az utazási trendek, a turizmus és a makrogazdasági folyamatok is mind közvetlen hatással vannak a vállalkozások működésére. Az iparág sajátosságai miatt a külső környezet változásai azonnal és jelentős hatással lehetnek a cég bevételeire, kiadásaira és jövedelmezőségére. Jelenleg a vendéglátóipar aktualitása a fogyasztói szokások átalakulása. Ma már a vásárlók számára kiemelet szerepet kapnak az egészségtudatos, fenntartható és helyi alapanyagokat használó éttermek. Emellett erősödik az online jelenlét szerepe, a közösségi médiában kialakított arculat. A szektor érzékenységét tovább növeli a gazdasági ciklusok hatása. Gazdasági fellendülés időszakában a lakossági fogyasztás bővül, hiszen a szabadidős tevékenységek ilyenkor jobban jelen vannak a családok életében, így az éttermek iránti kereslet növekszik. Az infláció alakulása erősen befolyásolja ezen vállalkozások működését. Egyrészt a fogyasztók számára nem megengedhető az éttermi fogyasztás és nem létfontosságú szerepet tölt be a családok mindennapjaiban. Másrészt az alapanyag árak, a bérköltségek növekedése, és az energiadíjak

változása is azonnal költségemelkedést okoz, amit nem mindig lehet arányosan a fogyasztókra tovább hárítani anélkül, hogy a kereslet mennyisége csökkenne. A turizmus szezonális ingadozása is erősíti a bevételek hullámzását, ami nehézséget jelent a költségek tervezésében. Aktuális nehézségek közé tartozik a szabályozási környezet folyamatos változása. A jogszabályi módosításokhoz való gyors és költséghatékony alkalmazkodás is nagy nehézséget okoz a kisebb vállalkozásoknál. Összességében a vendéglátó szektor rendkívül érzékeny a gazdasági környezetre ezért a sikeres működés kulcsa a folyamatos alkalmazkodás és a rugalmas reagálás. A vállalati működés sikerességéhez elengedhetetlen a gazdálkodási folyamatok ismerete, amelyet különböző célú és tárgyú elemzések tudnak biztosítani.

Dolgozatomban az alábbi kérdésekre keresem a választ:

- A számviteli politika adta döntési lehetőségek milyen hatással lehetnek a vállalkozás sikeres működésére? Azaz, a 2000. évi C. törvény a számvitelről adta döntési lehetőségek, és az alapján elkészített számviteli politika mennyire befolyásolja az üzleti évben elért eredményt?
- A cash flow kimutatás ismerete miért olyan fontos a vállalkozás megfelelő és hosszú távú működésében?
- Az vendéglátás területén a gazdasági környezeti tényezők változásai mennyire befolyásolják a vállalkozás működését és pénzügyi, vagyoni, és jövedelmi helyzetét?

2. DOMIROKA Vendéglátóipari és Kereskedelmi Kft.

2.1. Alapadatok, rövid bemutatása

*1. ábra Café Móló étterem
Forrás: Café Móló étterem honlapja*

Az általam választott cég neve DOMIROKA Vendéglátóipari és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság. Szombathelyen Móló Café & Restaurant néven ismert étterem 2002.10.30. napjától működő gazdasági társaság. Az étterem Szombathely belvárosában a Fő tér mellett található Rákóczi utca 1. szám alatt. A választásom azért esett erre az étteremre, mert városunk egyik kedvelt vendéglátóhelye. Az étlap és a belsőépítészet mediterrán hangulatot áraszt. Megújult gasztronómiát képvisel a fine dining vonalon, emellett a nemzetközi ízvilág széles skáláján mozog az étterem kínálata. A cégben lévő tagok száma négy, ezek közül egy gazdasági társaság. A cég vezető tisztségviselője dr. Faludi Csaba. Jegyzett tőkéje 26.000.000 forint pénzbeli hozzájárulás. Jelenleg 19 fő alkalmazottat foglalkoztat a vállalkozás, akik közül többen tanulóként a tanulmányaik szakmai gyakorlatát töltik a cégnél.

Működési formáját tekintve korlátolt felelősségű társaságként van bejegyezve. A tárolt cégkivonat alapján a főtevékenysége 5611'25 Éttermi vendéglátás. Legfőbb vásárlói a magánszemélyek. Alapvető vendégkörét a családok, párok, baráti társaságok, fiatalok és idősebbek adják, akik a színvonalas és a finom ételek miatt rendszeresen visszajáró vendégek, ezáltal stabil bevételt jelentenek a vállalkozás számára. Nagyon fontos partnerek azok a cégek is, akik számára az étterem biztosítja a helyszínt a céges vacsorákhoz, rendezvényekhez, esetleges üzleti ebédekhez. A Café Móló nem rendelkezik külön teremmel, de a meghitt és lenyűgöző hangulatával lehetőség van családi ünnepek megtartására is előre foglalás esetén, ezek is biztos bevételt jelentenek az étteremnek. A partnerek, azaz a beszállítók sem

elengedhetetlenek egy étterem életében. Ahhoz, hogy folyamatosan színvonalas szolgáltatást tudjon nyújtani a vállalkozás mindig friss és időben érkezett alapanyagokra van szüksége. A DOMIROKA Kft. lefontosabb partnerei közé sorolhatók, akik a minőségi alapanyagokról gondoskodnak, a BB Hús Kft., Halker Kft., Hangya Top Fruit Kft., Joskó-Ker Kft. A megfelelő ital ellátásról pedig a Wine Mission Kft., Z+D Kft. és a RiMiKer Plus Kft. gondoskodik. A partnerek kiválasztásában fontos szempont, hogy megbízható és jól teljesítő beszállító legyen. A DOMIROKA Kft. jelenlegi és a jövőben is fontos célkitűzése az, hogy a vendégkörét precízen és minél hosszabb távon tudja kiszolgálni és mindezek mellett a folyamatos fejlődést is szem előtt tartja a vállalkozás. A cég gazdasági elemzésének időszaka 2020. és 2024. évek közötti időszakot öleli fel.

2.2. Főbb jellemzők, a piaci helyzete

Vas vármegye gasztronómiája az elmúlt években óriási fejlődésen ment keresztül, mind a fürdővárosokban, mind a természetközeli vidékeken. Piaci helyzet tekintetében Vas vármegye turizmusa gasztronómiai szempontból kifejezetten erős. Vas vármegye híres az ízvilágáról, amely letisztult, természetközeli alapanyagokra épül többek között ismert vasi ételek közé sorolható a dödölle, a tökös-mákos rétes, és a különböző vadételek. A megyében kiemelkedő települések, városok közé sorolható leginkább Szombathely, Sárvár, Bük, illetve az Őrség térsége. Sárvár a gyógyvíz, a természet és a történelmi emlékek városa. Luxus pihenéstől az aktív kikapcsolódásig minden megtalálható. Bükfürdőről sokan hallottak már, hiszen a gyógyvizes fürdő hírnevét adják tovább a vendégek egymásnak. A szállodai turizmus területén Sárvár és Bük városában a választék inkább nemzetközi, mert sok külföldi vendéget vonzanak a szállodák. Ilyen nemzetiségek többek között a német, az osztrák, de orosz vendégekkel is lehet találkozni. A Ság-hegy vonzásában Celldömölk városa is turisztikai célpont lehet az idelátogatók körében. Meg lehet tekinteni, milyen egy több ezeréves vulkán krátere. Kőszeg hegyvidéki tájairól sem szabad megfeledkezni, itt található az Írott-kő, Nyugat-Dunántúl legmagasabb pontja, de Velem egyedülálló borai is olyan élményt nyújtanak, amelyet máshol ritkán élhetnek át a természetbarát utazók. ¹

¹ <https://visitvas.hu/gasztrótípek/>

3. ábra Vas vármegye gasztronómiai térképe
 Forrás: Vas Megyei Turizmus Szövetség honlapja

Szombathely, a római kori Savaria Magyarország legrégebbi városa. A történelem, a kulturális örökség ide vonzza a látogatókat belföldről és külföldről egyaránt. A városunk hírnevét a római múlt határozza meg, ehhez kapcsolódó legfőbb esemény a minden évben nyáron megrendezésre kerülő Savaria Történelmi Karnevál. Ókori jelmezek, felvonulás, kézműves vásári forgatag és több koncert tölti meg ilyenkor a város szívét. Városunk sok kulturális és muzeális látnivalókkal is rendelkezik. Aktív turizmus tekintetében is remek elhelyezkedése van városunknak, mert az osztrák határ közelsége miatt akár sok kerékpáros turista is érkezik. Természeti helyekből is akad Szombathelyen, ami miatt elég zöldnek mondható a város, többek között megemlíthető a Csónakázó-tó környéke, Parkerdő, vagy éppen a Kámoni Arborétum is. Tehát összességében a piaci helyzetet tekintve a város vonzó a turisták számára, akik belföldről, de a nyugati határ közelsége miatt külföldről is érkeznek.

A DOMIROKA Kft. piaci helyzetét megvizsgálva az étterem földrajzi elhelyezkedése kiváló, mert Vas vármegye székhelyén Szombathely központjában található. Sok versenytárrsal rendelkezik, ezért nem lehet egyeduralkodónak nevezni a piacon, mert számos étterem található a városban. Színvonala miatt a kiemelt éttermek között szerepel és a cég 23 éves működésének alapja a sokszínűség. Nemzetközi a la carte étlappal várja vendégeit. Délidőben egy kellemes menüsor is elfogyasztható, ezen felül pedig remek pizza ajánlatokkal is szolgál. Családi, üzleti vacsoráknak, rendezvényeknek is helyet biztosít, emellett rendszeresen tematikus estek, borvacsorák is megrendezésre kerülnek.

3. Beszámoló elemzés módszertana

A beszámoló elemzés módszertana kulcsfontosságú szerepet tölt be a gazdasági vezetés számára. A komplex elemzés lehetővé teszi a vállalat gazdálkodásának megismerését, értékelését a pénzügyi kimutatások alapján. A beszámoló elemzés módszertana a mérleg, az eredménykimutatás és a cash flow vizsgálatát foglalja magába. A legfőbb célja a vagyoni, pénzügyi és jövedelmezőségi helyzet számszerű értékelése különböző mutatószámok és összehasonlító elemzés segítségével. A szakszerű és pontos kimutatások elkészítéséhez elengedhetetlen a megfelelő elméleti tudás és a szakirodalmak ismerete.

3.1. A beszámoló fogalma, célja és felépítése a számviteli törvény alapján

A számviteli törvény megfogalmazza, hogy a gazdálkodó működéséről, vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről az üzleti évet követő évben meghatározott könyvvezetéssel alátámasztott beszámolót köteles készíteni. A „[...] beszámolónak megbízható és valós összképet kell adnia a gazdálkodó vagyonáról, annak összetételéről (eszközeiről és forrásairól), pénzügyi helyzetéről és a tevékenysége eredményeiről.”²

A beszámoló célja:

„A beszámoló célja az információszolgáltatás. A piacgazdaság működéséhez ugyanis nélkülözhetetlen, hogy a piac szereplői számára hozzáférhetően, döntéseik megalapozása érdekében objektív információk álljanak rendelkezésre mind a vállalkozók, mind a nem nyereségorientált szervezetek, valamint az egyéb gazdálkodást folytató szervezetek vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról.”³

A számviteli beszámolókkal szembeni információigények érkezhetnek külső (extern) és belső (intern) irányból. A hazai szabályozás alapvetően külső célú számviteli szabályozásnak tekinthető. A számviteli rendszer a múltat jellemző információkat szolgáltatja. Ezeknek az adatoknak az elemzése alapozza meg a döntést arról, hogy hogyan alakul a vállalkozás jövője, tehát a beszámoló a döntés alapja. A számviteli törvény kiemeli, hogy olyan szabályokat rögzít, amelyek összhangban állnak az Európai Unió irányelveivel, ebből következően a számviteli törvény meghatározza:⁴

- „a hatálya alá tartozók beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét;

²2000. évi C. törvény a számvitelről 4.§ (2)

³ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 105.

⁴ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 105.

- a beszámoló összeállítása, a könyvek vezetése során érvényesítendő elveket, az azokra épített szabályokat; valamint
- a nyilvánosságra hozatalra, a közzétételre és
- a könyvvizsgálatra vonatkozó követelményeket.”⁵

„A beszámoló formája az éves nettó árbevétel nagyságától, a mérleg főösszegétől, a foglalkoztatottak létszámától, mindezek határértékeitől függ. A vállalkozók esetében a beszámoló lehet:

- éves beszámoló
- egyszerűsített éves beszámoló,
- összevont (konszolidált) éves beszámoló,
- egyszerűsített beszámoló.”⁶

Az egyszeres és a kettős könyvvitel esetén is a könyvvezetés csak magyar nyelven történhet. A világosság elvét, ami az ellenőrizhetőséget teszi lehetővé, a teljesség elvét, ami minden gazdasági esemény rögzítésére fogalmazza meg a követelményét alkalmazni kell. A valódiság elve szerint pedig, bizonylatokkal dokumentálni kell a könyvvezetést. A kettős könyvitelt vezető vállalkozások olyan nyilvántartás kötelesek vezetni, ami az eszközökben (aktívákban) és a forrásokban (passzívákban) bekövetkezett változásokat mutatja.⁷

Az egyszerűsített éves beszámoló:

„Egyszerűsített éves beszámolót készíthet a kettős könyvvitelt vezető vállalkozó, ha két egymást követő évben, a mérleg fordulónapján a következő három, nagyságot jelző mutatóérték közül kettő nem haladja meg az alábbi határértéket:

- a mérlegfőösszeg az 1 200 millió forintot,
- az éves nettó árbevétele az 2 400 millió forintot,
- a tárgyévben átlagosan foglalkoztatottak száma az 50 főt.”⁸

Az egyszerűsített éves beszámoló a törvényben előírt mérlegből, eredménykimutatásból és kiegészítő mellékletből áll. Nem kell készíteni üzleti jelentést és a cash flow kimutatás sem kötelező tartalmi elem. Az éves beszámólótól két dologban tér el. Az adattartalma sokkal

⁵ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 106.

⁶ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 106.

⁷ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 106.

⁸ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 111.

szűkebb, valamint a vagyonelemek értékelésében tesz egyszerűsítéseket. Ezt a beszámolási formát nem választhatja nyilvánosan működő részvénytársaság, az anyavállalat, a közérdeklődésre számot tartó gazdálkodó, valamint olyan vállalkozó, akinek az értékpapírai tőzsdei kereskedelemben vesznek részt.⁹

A mérleg:

A mérleg egy olyan számviteli okmány, azaz vagyonskimutatás, amely adott időpontra vonatkozóan az eszközöket és forrásokat megfelelően értékelve, pénzürtékben előírt szerkezetben tartalmazza. Egy adott időpontra nézve statikus állapotot tükröz. A vállalkozás vagyona egyrészt rendeltetésük és betöltött szerepük alapján aktívák, azaz eszközök, másrészt pedig az eredete, származása alapján passzívák, azaz források formájában jelenik meg.

A mérleg kétféle változatban állítható össze, amelyet a számviteli politikában rögzíteni kell:

- „A” változatú mérleg egy mérlegszerű elrendezés, egyik oldalon eszközök, másik oldalon források, egyezőség jellemzi
- „B” változatú mérleg lépcsőzetes elrendezésű, első részben az eszközöket, míg a második részben a forrásokat mutatja.

A mérlegekben megjelenő adatok fontos információforrást jelentenek az elemzéshez, ez alapján vizsgálható a vállalkozás vagyoni helyzetének alakulása.¹⁰

Az eredménykimutatás:

Az eredménykimutatás egy adott időszakra vonatkozóan mutatja a vállalkozás hozamait, ráfordításait, eredményét pénzürtékben kifejezve egy meghatározott szerkezetben. Kötelező tartalmi részét képezi az év végi beszámolónak. A vállalkozás jövedelmi helyzetének vizsgálatához az eredménykimutatás ad megfelelő információkat.¹¹

Eredményszámítás során különböző eredménykategóriákat határozunk meg, az alábbiak szerint:

- az üzemi (üzleti) tevékenység eredménye: a vállalkozás üzletmenetében elért eredmény.
- pénzügyi műveletek eredménye: a pénzügyi ügyletek lebonyolításából származó eredmény.

⁹ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. pp. 111-112.

¹⁰ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. pp. 129-135.

¹¹ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 151.

- adózás előtti eredmény: összesítő eredménykategória, megmutatja mennyi a vállalkozás üzleti év eredménye. Az üzemi (üzleti) és a pénzügyi eredmény összesége.
- adózott eredmény: az adófizetési kötelezettség után az adózás előtti eredményből megmaradt eredmény.¹²

A vállalkozás választhat, hogy az eredménykimutatási eljárást milyen szerkezetben készíti el. Legfőbb eltérés a két mód között, hogy az üzemi (üzleti) tevékenység eredményének számítása során milyen tartalommal veszi figyelembe a hozamokat és a ráfordításokat. Ez a két változat az alábbiak lehetnek:

- összköltség eljárással készített eredménykimutatás
- forgalmi költség eljárással készített eredménykimutatás¹³

Az összköltség eljárással készülő kimutatás bruttó szemléletű, abból indulunk ki, hogy az üzleti év teljesítményeihez mennyi ráfordításra volt szükség. Az alábbi séma szerint számoljuk:

„I. Értékesítés nettó árbevétele

II. Aktivált saját teljesítmények értéke

III. Egyéb bevételek

ÜZEMI HOZAMOK

IV. Anyagjellegű ráfordítások

V. Személyi jellegű ráfordítások

VI. Értékcsökkenési leírás

VII. Egyéb ráfordítások

ÜZEMI RÁFORDÍTÁSOK

A) ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE ”¹⁴

A forgalmi költség eljárással készített eredménykimutatásnál, pedig az üzleti év értékesítését tekintjük kiindulási pontnak. Nettó szemléletűnek nevezzük a forgalmi költség eljárással készülő eredménykimutatást. A következő séma szerint számoljuk ki:

„I. Értékesítés nettó árbevétele

II. Értékesítés közvetlen költségei

III. Értékesítés bruttó eredménye (I-II)

IV. Értékesítés közvetett költségei

¹² Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 152.

¹³ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 152.

¹⁴ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. p. 154.

V. Egyéb bevételek

VI. Egyéb ráfordítások

A) ÜZEMI (ÜZLETI) TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE¹⁵

A kiegészítő melléklet:

Az éves beszámoló és az egyszerűsített éves beszámoló része. A kiegészítő melléklet formája nem kötött, tartalmazza azokat a számszerű adatokat és szöveges magyarázatokat, amelyek a vállalkozás vagyoni, pénzügyi helyzetének és a működés eredményének megbízható és valós bemutatásához szükségesek. A kiegészítő melléklet fontosságát jól szemlélteti a számvitel törvény alábbi megfogalmazása:

*„Ha a kiegészítő mellékletben a vállalkozó [...] nem, vagy nem a valóságnak megfelelően értékel, akkor a könyvvizsgáló az írásbeli jelentésben köteles bemutatni az általa feltárt tényeket és megállapítások, [...]”*¹⁶

A vállalkozások számviteli politikájának meghatározó elemeit és változását, illetve az eredményre gyakorolt hatását külön be kell mutatni. Ismertetni kell a beszámoló összeállításánál alkalmazott szabályrendszert. Tartalmaznia kell az alkalmazott értékelési eljárásokat, az amortizáció elszámolásának a számviteli politikában meghatározott módszerét, az eredményt befolyásoló eltérések indoklását. Ezeken felül még a kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételeket és ráfordítások összegét is ki kell mutatni a számviteli politikában meghatározott módon. Tartalmát tekintve négy csoportba sorolhatjuk: általános rész, specifikus rész, tájékoztató rész, cash flow kimutatás. A kiegészítő mellékletet közzé kell tenni a mérleg és az eredménykimutatással együtt.¹⁷

3.2. A gazdasági elemzés rendszere

A beszámolóból nyerhető információk gazdasági elemzésének rendszere olyan egységes keretet biztosít, amely a különböző módszerek és mutatók alkalmazásával segít elemezni a gazdasági folyamatokat. A célja, hogy megbízható információt biztosítson a döntéshozatalhoz, legyen szó erőforrások hatékony felhasználásáról, beruházási lehetőség vizsgálatáról vagy a gazdasági környezet hatásainak vizsgálatáról.

¹⁵ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. pp. 159-160.

¹⁶ 2000. évi törvény a számvitelről 156.§ (6)

¹⁷ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. pp. 449-451.

3.2.1. A mérleg elemzése

Az elemzéshez szükséges információkat a vállalkozás üzleti évet lezáró mérlege adja, a vállalkozás vagyoni és pénzügyi helyzetének megítélésére. A céljától függően, a megközelítés módjától és az értékelés mélységétől függően végezhető vizsgálat

- a mérleg átfogó elemzésével és
- a mérleg részletes elemzésével.

A mérleg átfogó elemzése:

Az átfogó elemzés a mérleg tárgyévi és előző évi adataira épül, a vagyoni és pénzügyi helyzetben bekövetkezett változásokat figyelembe véve. Az eszközök és források adatainak mérlegelemzése lehet:

- vertikális és
- horizontális.

A vertikális elemzés esetén a mérlegre vonatkozó számításokat csak az eszköz-, vagy csak a forrásoldal adatai alapján végezzük el. Ezen belül is ez két módon valósítható meg, az egyik az eszköz- és forrásállomány összetételének elemzésével, a másik pedig a mutatószámok képzésével.

A horizontális elemzés mutatószámok meghatározását jelenti. Ezek a mutatószámok mind az eszköz-, mind a forrásoldalról felhasználnak mérlegadatokat, azaz összeveti a mérleg két oldalának tételeit.¹⁸

A vagyoni helyzet átfogó elemzése során alkalmazhatunk mutatószámokat. A vertikális mutatószámok, lehetnek a mérleg eszközoldalának adataiból úgynevezett eszközszerkezeti mutatók, amelyek segítségével az eszközállományon belül érvényesíthető arányok és azok változásai elemezhetők. A befektetett eszközök arányának és a forgóeszközök arányának vizsgálata a legáltalánosabb. Ezek értékelésénél mindkét esetben lehet pozitív, ha a befektetett eszközök aránya magas, akkor indokolt beruházásokkal bővült a vállalkozás, ha pedig a forgóeszközök aránya magasabb akkor rugalmasan tud reagálni a gazdasági környezet hatásaira. További eszközszerkezeti mutatókat is célszerű vizsgálni az alábbiak szerint:

- az eszközcsoportok és az összes eszközérték hányadosaként

¹⁸ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 34-35.

- az egyes eszközcsoportok és az eszközfőcsoportok arányaként
- az egyes mérlegtételek és az eszközcsoportok egymáshoz történő viszonyításával

További vertikális mutatók képezhetők a vállalkozás mérlegének forrásoldali adatai alapján, az úgynevezett tőkeszerkezeti mutatók. Ugyan olyan módszerrel, mint az eszköz oldali mutatóknál kialakítható a forrás oldalon a mérlegfőcsoportok, a mérlegcsoportok, és a mérlegtétel összefüggései alapján mutatószámok. Ilyen típusú mutatók közül gyakran számított mutató a tőkeellátottság, a tőkearányos adózott eredmény és a tőkefeszültség.¹⁹

Az eddigi, vertikális mutatószámokon kívül a vagyoni helyzet elemzésére horizontális mutatók is számíthatók. Nagyvonalú és átfogó képet adhat a tőkemultiplikátor alakulása az évek tekintetében. A befektettek eszközök fedezetének vizsgálata is elengedhetetlen, hiszen az eszközök és források összhangjának elemzésére alkalmas. Ezeknek a mutatószámoknak értékelésekor abból a követelményből kell kiindulni, hogy egy vállalkozásnál a források lejáratát és az eszközök megtérülése legyen összhangban, tehát tartósan lekötött eszközöket tartós forrásokkal kell fedezni. A nettó forgótőke, mint mutató a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek különbözetét mutatja meg. A horizontális elemzés során még a vevő - szállító egymáshoz mért arányát érdemes kifejezni.²⁰

A pénzügyi helyzet átfogó elemzése is mutatószámokkal történik. Pénzügyi elemzésről akkor beszélünk, amikor a gazdálkodó adósságállományára vonatkozóan és a likviditási helyzetére tekintettel kívánunk értékelést adni. A mutatószámok vonatkozhatnak hosszabb távra, amik az adósságállomány elemzésére vonatkoznak, illetve rövid távra, amelyek a likviditási mutatók nagyságát és változását vizsgálja. Az adósságállomány a vállalkozások tekintetében az egy évet meghaladó hosszú lejáratú tartozások értékét jelenti. Ezek elemzésre használt mutatók az adósságállomány aránya, a saját tőke aránya és az adósságállomány fedezettsége.

A rövid távú pénzügyi helyzet elemzésekor, azaz a likviditási mutatók elemzése alapvetően a likvid eszközöknek és a rövid lejáratú kötelezettségek vizsgálatára szolgál. A forgóeszközök összetétele többféleképpen is kifejezhető. A leggyakrabban használt mutatók a likviditási gyorsráta és az azonnali likviditás. A pénzügyi helyzet elemzése még a likviditási mérleg alapján is készülhet. A likviditási mérleg az eszközöket mobilitásuk, azaz pénzzé tehetőségük szerint, a forrásokat pedig esedékességük, azaz lejáratú idejüknek megfelelően rangsorolja.²¹

¹⁹ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 36-43.

²⁰ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 43-45.

²¹ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 46-53.

3.2.2. Az eredménykimutatás elemzése

Az elemzési lehetőségeket nagyban befolyásolja, hogy az eredménykimutatás milyen eljárással készül. Megkülönböztetünk összköltség eljárással összeállított eredménykimutatást és forgalmi költség eljárással készített eredménykimutatást.

Az eredménykimutatás átfogó elemzése:

Az eredménykimutatás elemzése magába foglalja az eredmények, a bevételek és a ráfordítások összetételének vizsgálatát. Azon kívül pedig különböző hányados mutatók alkalmazásával történhet meg az átfogó vizsgálat. Ezek a mutatók a költségek, ráfordítások alakulásának és a vállalati gazdálkodás jövedelmezőségének vizsgálatát jelenti. Az eredménykimutatás átfogó elemzése során különböző csoportokra bonthatjuk a mutatószámokat az alábbiak szerint:

- az eredmények, a bevételek és a ráfordítások alakulásának értékelése: történhet dinamikus összehasonlítással és belső elemzések keretében. Ezek elemzési adatai első sorban a kimutatott eredményre, eredménykategóriákra irányulnak, majd azokat meghatározó bevételek és ráfordítások nagyságára
- a bevételek és a költségek, ráfordítások összetételének vizsgálata: megoszlási viszonyszámok képzésével a bevételek és költségek belső összetételének vizsgálata történik a tárgyév és a megelőző évre vonatkozóan
- az eredménykimutatás elemzése hányados mutatókkal: a leggyakrabban alkalmazott hányadosok a költségekre és ráfordításokra vonatkozó mutatószámok, illetve a jövedelmezőségi mutatók.²²

A jövedelmezőség átfogó elemzése mutatószámokkal:

A jövedelmezőségi mutatók mindegyikénél meg kell határozni eredménykategóriákat illetve vetítési alapokat. A számítások során figyelembe vehető eredménykategóriák származhatnak az eredménykimutatásból, de számíthatók az elemzés igényeinek megfelelően is.

„Az eredménykimutatásból adódó eredménykategóriák a következők lehetnek:

- *értékesítés bruttó eredménye (fedezeti összeg),*
- *üzemi (üzleti) tevékenység eredménye,*
- *adózás előtti eredmény,*

²² Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 100-104.

- *adózott eredmény.*”²³

A számított eredménykategória lehet például az árréstömeg, az adózás és a kamatfizetés előtti eredmény. A jövedelmezőségi mutatók számításához alkalmazható vetítési alapok lehetnek például az értékesítés nettó árbevétele, a nettó árbevétel és az egyéb bevételek, illetve a pénzügyi műveletek együttes nagysága, a tárgyi eszközök nettó értéke, a saját tőke, személyi jellegű ráfordítások stb.²⁴

A jövedelmezőségi mutatókat az alábbiak szerint tudjuk csoportosítani:

- bevételarányos jövedelmezőségi mutatók, ahol a vetítési alap az értékesítés nettó árbevétele, illetve további egyéb bevételek
- tőke- (vagyon-) arányos jövedelmezőségi mutatók, amiknek a vetítési alapja a legtöbb esetben a saját tőke
- élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók, ahol a mutatószámok alapja lehet létszám adat, bérköltség vagy személyi jellegű ráfordítások értéke
- eszközarányos jövedelmezőségi mutatók, ahol a választott eredménykategóriákat viszonyítjuk az eszközök meghatározott csoportjához
- erőforrásarányos (komplex) jövedelmezőség esetén az eredmény és több erőforrás egyidejű összehasonlításával fejezi ki az eredményességet.²⁵

3.3. A cash flow kimutatás

A gazdasági, üzleti szférában működő vállalkozások számára kiemelten fontos, hogy kellően mély tájékozottsággal rendelkezzenek a döntéseik meghozatalához. Az éves beszámoló részeként összeállított mérleg, eredménykimutatás és kiegészítő melléklet mellett a cash flow készítése nem kötelező. Azonban a vállalkozások pénzügyi stabilitásának egyik legmeghatározóbb mutatója a cash flow, azaz a pénzáramlás. Amíg a beszámoló részét képező eredménykimutatás a nyereséget vagy veszteséget mutatja, addig a cash flow azt szemlélteti, hogy ténylegesen mennyi pénzeszközzel rendelkezik a gazdasági társaság a mindennapi működéséhez.

„A cash flow pénzáramlást jelent, és az erről szóló kimutatás összeállítása azt a célt szolgálja, hogy bemutassa azokat a főbb tényezőket, illetve területeket, amelyekhez egy üzleti év gazdasági

²³ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. p. 107.

²⁴ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 106-108.

²⁵ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 109-114.

eseményei során pénzeszközmozgás tartozik. Másképpen fogalmazva, a cash flow-kimutatás bemutatja a pénzeszközök állományának növekedését és csökkenését.”²⁶

A cash flow kimutatás felépítése:

A nemzetközi gyakorlathoz hasonlóan a vállalkozás működési tevékenysége, befektetési tevékenysége és a pénzügyi tevékenysége befolyásolja a cash flow alakulását. Különböző tevékenységek hatása a kimutatásra az alábbiak szerint sorolható be:

- A szokásos üzleti (operatív) tevékenység hatása a cash flow alakulására: a bevétel oldalon itt jelennek meg az értékesítésből és szolgáltatásnyújtásból származó bevételek, illetve további bevételek, mint például kapott kötbér, kártérítés összege. Fontos, hogy a kölcsönadott pénzeszközök után kapott kamatbevételt is itt kell kimutatni. A kiadások oldalán a szállítói tartozások, munkavállalóknak fizetett pénzeszközök, és a napi működéssel kapcsolatos fizetett kamatok, adók, illetékek, egyéb pénzkiáramlások jelennek meg. A teljesített osztalék fizetést is itt kell elszámolni.
- A befektetési (beruházási) tevékenység hatása a cash flow alakulására: a bevételi oldalon az immateriális javak és tárgyi eszközök értékesítéséből származó bevételeket kell szerepeltetni, illetve a pénzügyi befektetések után kapott bevételeket is ide soroljuk. A tartósan adott kölcsönökkel kapcsolatos bevételeket is itt szerepeltetjük. A kapott osztalék és részesedés is ide sorolandó. A kiadási oldal a tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzésével kapcsolat kiadásokat és a pénzügyi befektetési tevékenységek kiadásait tartalmazza.
- A finanszírozási (pénzügyi műveletek) hatása a cash flow alakulásra: a finanszírozási források megszerzését és visszafizetését tartalmazza, illetve a hátra sorolt és a hosszú lejáratú kötelezettségekkel kapcsolatos műveletek hatását szerepelteti. A bevételi oldal a ténylegesen befolyt bevételeket foglalja magában, amik hitel és kölcsönfelvétellel kapcsolatosak. A tőkeemeléssel összefüggésben befolyt pénzbevételeket is itt kell kimutatni. A kiadási oldalon pedig a hitel és kölcsöntörlesztéssel, kötvény visszafizetéssel kapcsolatos pénzkiadások szerepelnek. A saját részvény, üzletrész visszavásárlási értéke is itt mutatható ki.²⁷

²⁶ Sztanó, I. (2022). A számvitel alapjai. Perfekt. pp. 461-462.

²⁷ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 83-85.

„A törvény által előírt cash flow kimutatás minimális részletezése a következő:

I. Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás

Működési cash flow, 1-13- sorok)

1. Adózás előtti eredmény +/-
2. Elszámolt amortizáció +
3. Elszámolt értékvesztés +
4. Céltartalék képzés és felhasználás különbözete +/-
5. Befektetett eszközök értékesítésének eredménye +/-
6. Szállítói kötelezettség változása +/-
7. Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása +/-
8. Passzív időbeli elhatárolás változása +/-
9. Vevőkövetelés változása +/-
10. Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása +/-
11. Aktív időbeli elhatárolások változása +/-
12. Fizetett, fizetendő adók (nyereség után) –
13. Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés –

II. Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás

(Befektetési cash flow, 14-16. sorok)

14. Befektetett eszközök beszerzése –
15. Befektetett eszközök eladása +
16. Kapott osztalék, részesedés +

III. Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás

(Finanszírozási cash flow, 17-27. sorok)

17. Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele +
18. Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +
19. Hitel és kölcsön felvétele +
20. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása +
21. Véglegesen kapott pénzeszköz +
22. Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás) –
23. Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése –
24. Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése –
25. Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek –

26. *Véglegesen átadott pénzeszköz –*

27. *Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása +/-*

IV. *Pénzeszközök változása (+/- I. +/- II. +/- III. sorok)*'' ²⁸

A cash flow kimutatáshoz szükséges alapinformációk megszerzése összetett. A szükséges információk több forrásból származnak. A legfontosabbak közülük a vizsgált időszak mérlegének nyitó és zárótételei, az eredménykimutatás adatai, illetve több kiegészítő információ. Ezek általában főkönyvi kivonatok és egyéb analitikus nyilvántartásból származó információk. A kimutatás legfőbb felhasználói a vállalkozás vezetői és tulajdonosai, illetve a hitelezők és a befektetők.²⁹

²⁸ Bíró, T., Kresalek, P., Pucsek, J. & Sztanó, I. (2016) A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Perfekt. pp. 92-93.

²⁹ Kresalek, P., Pucsek, J. (2024) A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo. pp. 82-83.

4. A vállalati gazdasági folyamatok és a számviteli politika összefüggései

4.1. Számviteli törvény

A gazdaság működéséhez elengedhetetlen, hogy a piaci szereplők számára elérhetően, a gazdasági döntések megalapozása érdekében a vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetéről és azok alakulásáról objektív információk álljanak rendelkezésre.

„E törvény olyan számviteli szabályokat rögzít, amelyek összhangban állnak az Európai Közösségnek e jogterületre vonatkozó irányelveivel, figyelemmel vannak a nemzetközi számviteli elvekre, és amelyek alapján megbízható és valós összképet biztosító tájékoztatás nyújtható e törvény hatálya alá tartozók jövedelemtermelő képességéről, vagyonáról, vagyonának alakulásáról, pénzügyi helyzetéről és a jövőbeli terveiről.”³⁰

4.2. A törvény célja, és hatálya

A számviteli törvény nem kizárólagos és konkrét értékelési szabályokat rögzít, hanem egy jogszabályi keretet biztosít, hogy a gazdálkodók pénzügyi-gazdasági eseményei átlátható, valóságghű és egységes képet alkossanak az összehasonlíthatóság érdekében. A törvény védi a külső érintettek érdekeit, mint például a tulajdonosokat, hitelintézeteket, befektetőket, akik a beszámoló alapján hoznak komoly döntéseket. Szabályozza a beszámolók és a könyvvizetés rendszerét. **A törvény célja:**

„Ez a törvény meghatározza a hatálya alá tartozók beszámolási és könyvvizelési kötelezettségét, a beszámoló összeállítását, a fenntarthatósági jelentés elkészítését, a könyvek vezetése során érvényesítendő elveket, az azokra épített szabályokat, valamint a nyilvánosságra hozatalra, a közzétételre és könyvvizsgálatra vonatkozó követelményeket.”³¹

Ennek a törvénynek a hatálya alá tartozik minden olyan gazdasági szereplő, amelynek működéséről a nemzetgazdaság más szereplői tájékoztatást igényelnek. Hatálya alá tartozik a gazdálkodó, míg az egyéni vállalkozókra nem terjed ki. Nem tartozik a törvényi hatálya alá a külföldi székhelyű vállalkozás magyarországi kereskedelmi képviselője, polgári jogi társaság, valamint az építőközösség sem. A törvény értelmezésében gazdálkodónak minősül a

³⁰ 2000. évi C. törvény a számvitelről

³¹ 2000. évi C. törvény a számvitelről 1.§

vállalkozó, az államháztartás szervezetei, egyéb szervezet, Magyar Nemzeti Bank, és az oktatási, kulturális, szociális, egészségügyi szervezetek.³²

4.3. Számviteli alapelvek

A számviteli alapelvek a számvitel működését meghatározó, alkalmazandó szabályok és iránymutatások. Az alapelveket két csoportra tudjuk osztani, a nevesített alapelvek és a nem nevesített alapelvek.

A nevesített alapelvek:

- A vállalkozás folytatásának elve: a beszámoló elkészítésekor abból kell kiindulni, hogy belátható jövőben is fenn tudja tartani a működését a vállalkozás és nem várható a működés beszüntetése bármilyen okból kifolyólag. Ha ez az alapelv nem érvényesül, akkor a számviteli alapelvek többsége sem alkalmazható.
- A teljesség elve: mindazon gazdasági eseményeket könyvelnie kell a gazdálkodónak, amelyek az eszközökre és forrásokra hatást gyakorolnak. A beszámolóban ki kell mutatni azokat a gazdasági eseményeket is, amelyek a tárgyévi eredményre hatást gyakorolnak és a mérleg fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között váltak ismertté.
- A valódiság elve: a mérlegben és eredménykimutatásban szereplő adatok a valóságban is megtalálhatóak, pontosak, és bizonylattel alátámasztottak legyenek.
- Az óvatosság elve: a törvény azt a követelményt fogalmazza meg, hogy azokat a bevételek nem lehet kimutatni, amelyek realizálása bizonytalan. A tárgyévi eredmény meghatározása során céltartalék képzéssel és értékvesztés elszámolásával vehető figyelembe az előre látható kockázat. Függetlenül az év végi eredménytől az értékcsökkenést és az értékvesztést el kell számolni.
- Az összemérés elve: Az adott időszak bevételeivel szembe kell állítani azok érdekében felmerült ráfordításokat függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. A bevételeknek és költségeknek ahhoz az üzleti évhez kell kapcsolódniuk, amikor azok gazdaságilag felmerültek.
- A tartalom elsődlegessége a formával szemben elv: ez az elv maga a tartalom elsődlegessége a formával szemben. A gazdasági eseményeket közgazdasági valós tartalma szerint kell elszámolni, nem pedig jogi formula alapján.

³² 2000. évi C. törvény a számvitelről 2.§ és 3.§

- Egyedi értékelés elve: minden eszközt és kötelezettséget a beszámoló elkészítése során egyedileg kell értékelni.
- A bruttó elszámolás elve: a bevételeket és a költségeket, illetve a követeléseket és a kötelezettségeket nem szabad egymással szemben elszámolni, mert a beszámoló informatív jellegét szűkítené ennek az alapelvnek a megsértése. Különösen fontos ezen alapelv figyelembevétele az eredménykimutatás elkészítésénél.
- Az időbeli elhatárolás elve: összemérés elvéhez kapcsolódik, azt jelenti, hogy olyan gazdasági események hatásait, amelyek két vagy több üzleti évet is érintenek, az adott évre vonatkozóan olyan arányban kell elszámolni, ahogyan az megoszlik az évek között, függetlenül a pénzmozgástól.
- A lényegesség elve: alapkérdésként felmerül, mi tekinthető lényegesnek. Minden olyan információ lényegesnek minősül a beszámoló szempontjából, amelynek elhagyása vagy helytelen bemutatása befolyásolja az adatokat, ezáltal befolyásolja a felhasználó szervezet döntéseit.
- A költség-haszon összevetésének elve: a nyilvánosságra hozott információk előállításának költségei ne haladják meg a beszámolóból nyerhető hasznot. A vállalkozásnak kell a számára legjobban költséghatékony megoldást választania.
- A világosság elve: a könyvvizetésnek világosnak, érthetőnek, áttekinthetőnek kell lennie és a számviteli törvénynek megfelelően rendezett formában kell elkészíteni. Mérleg és eredménykimutatás szerkezeti felépítése segíti az áttekinthetőséget, ennek mértékét a számviteli politikában kell rögzíteni.
- A folytonosság elve: ez azt jelenti, hogy a naptári év nyitó adatoknak a nyitómérlegben meg kell egyezniük az előző év zárómérleg adataival. Az eszközök és források értékelése, csak a törvényben meghatározott szabályok szerint változhat.
- A következetesség elve: az állandóságot és az átláthatóság biztosítani kell, hogy az összehasonlíthatóság elve megmaradjon. Az alkalmazott számviteli politika nem változhat indokolatlanul.³³

A nem nevesített alapelvek:

- A hasznosíthatóság elve: a beszámolóba olyan adatok kerüljenek és azok olyan formában jelenjenek meg, hogy az segítsen az üzleti események értékelésében.

³³ Korom, E., Ormos, M. & Veress, A. (2005) Bevezetés a számvitel rendszerébe. Akadémiai Kiadó. pp. 429-434.

- A semlegesség elve: másnéven tárgyilagosság. Az információknak előítélettől és elfogultságtól mentesnek kell lennie. Az beszámolóból nyert információ felhasználóját nem szabad egy előre meghatározott döntésre orientálni.
- Az időszerűség elve: az információk indokolatlanul ne túl későn álljanak rendelkezésre, mert elveszthetik azok hasznosíthatóságát.
- Helytállóság elve: az információk mentesek a tévedésektől és az előítéletektől.³⁴

4. ábra Számviteli alapelvek

Forrás: Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok p. 19. alapján saját szerkesztés

4.4. A számviteli politika, és döntések

A számviteli politika a vállalkozások egyedi, belső szabályzata, amiben rögzítik, hogy a vállalat milyen módon alkalmazza a számvitel törvényt, ezzel lehetőséget kap arra, hogy a választható kérdésekben saját működésére kedvezően alakítsa ki a politikáját. A vállalkozási sajátosságokhoz igazított szabályrendszert, minden esetben írásba kell foglalni a gazdálkodónak.

„A számviteli politika a vállalkozásoknál a számviteli törvény végrehajtásához szükséges módszerek, eszközök és eljárások összegzése, amelyek kihatással vannak a vállalkozás vagyoni, pénzügyi és jövedelmi helyzetére, befolyásolják a vállalkozás eredményét.”³⁵

³⁴ Korom, E., Ormos, M. & Veress, A. (2005) Bevezetés a számvitel rendszerébe. Akadémiai Kiadó. p. 435.

³⁵ Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok. MKVK OK Kft. p. 18.

A vállalkozás a számviteli politikát a megalakulástól 90 napon belül köteles elkészíteni, mindenképp írásban kell rögzíteni. Ennek az elkészítéséért a gazdálkodó képviselőjére jogosult személy felelős.

„(5) A számvitel politika keretében el kell készíteni:

- a) az eszközök és források leltár készítési és leltározási szabályzatát;
- b) az eszközök és a források értékelési szabályzatát;
- c) az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot;
- d) a pénzügyi szabályzatot.”³⁶

Az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozás mentesül a c) pontban előírt kötelezettség alól.

A számvitel törvény általános keretet nyújt a gazdálkodók számára, de sok helyen választási lehetőséget biztosít. A számviteli politikai döntéseket három csoportba sorolhatjuk:

- általános jellegűek
- eszközök és kötelezettségek értékelésére vonatkozók
- a lényegesség, illetve a költség-haszon elvek alkalmazásával összefüggők³⁷

Általános jellegű döntések:

- a beszámoló fajtájáról, ami lehet éves, egyszerűsített éves vagy konszolidált beszámoló
- naptári évtől eltérő üzleti év alkalmazásáról
- a mérlegkészítés időpontjáról
- a mérleg és az eredménykimutatás formájáról, részletezéséről, új sorok felvételéről, összevonásáról
- a kiegészítő melléklet tartalmáról és felépítéséről
- a számlarendről, és a bizonylati szabályzatról
- a könyvvizetés pénzneméről³⁸

³⁶ 2000. évi C. törvény a számvitelről 14.§

³⁷ Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok. MKVK OK Kft. p. 18.

³⁸ Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok. MKVK OK Kft. p. 18.

Eszközök és kötelezettségek értékelésére vonatkozó döntések:

- a piaci értéken történő értékelés alkalmazásáról: az első és legfontosabb kérdés, hogy bevezeti-e a piaci értéken történő értékelést. Ez nem kötelező, csak egy lehetőség. A vállalkozásoknak van lehetőségük az eredeti beszerzési értéken nyilvántartani az eszközeit. A döntést mindenképp a számviteli politikában kell rögzíteni, mint azt is, hogy mely eszközcsoportokra él az értékelés lehetőségével, azokat milyen módszerrel határozza meg, milyen gyakorisággal és mi alapján értékeli.
- az amortizációs politikáról: döntést első sorban arról kell meghozni, hogy mi minősül amortizálhatónak, vagy van-e olyan eszköze, mint például föld, képzőművészeti alkotás, amely után nem számolhat el értékcsökkenést. A számviteli politikában meg kell határozni, egyedileg, saját tapasztalat alapján a várható hasznos élettartamot, a maradványértéket, és az éves amortizáció mértékét. A választható amortizációs módszer lehet lineáris, degresszív, teljesítményarányos vagy időarányos elszámolás alapján.
- a devizás tételek értékeléséhez választott árfolyamról: a számviteli politikában rögzíteni kell, hogy a devizás értékelés folyamán milyen árfolyamot használ a vállalkozás. Ez lehet vételi, eladási, vagy devizaközép árfolyam, vagy a Magyar Nemzeti Bank (MNB) hivatalos árfolyama. Rögzíteni kell, hogy az év végi ártértékelésnél melyik árfolyam lesz az irányadó.
- a készletek évközi nyilvántartásáról: A vállalkozások eldönthetik, hogy év közben folyamatos mennyiségi és értékbeni nyilvántartást vezet, vagy csak mennyiségi nyilvántartást készít és év végi leltár alapján kerül értékben meghatározásra. De dönthet úgy is, hogy nem vezet készletnyilvántartást, hanem év végi leltár alapján határozza meg.
- a saját termelésű készletek értékeléséről: a vállalkozás a saját termelésű készletek esetén dönthet arról, hogy milyen értékelési módszert alkalmaz (FIFO, átlagár, indokolt esetben egyedi értékelés). Meg kell határozni az önköltség tartalmát, mik a közvetlen költségek és a közvetett költségek. Döntést kell még hozni, hogy hogyan számolja el év közben és év végén az értékelést.
- a követelések minősítéséről, a minősítés szempontjáról: követelések tekintetében megkülönböztetünk biztosan kifizetésre kerülő, kétes és behajthatatlan követelést. Ezen csoportokba történő besorolási értékhatárt a vállalkozás maga határozhatja

meg. Eldöntheti milyen objektív minősítési szempontokat vesz figyelembe, mint például a késedelmes napok száma, vevő pénzügyi helyzete, fizetési fegyelem. A törvény előírja az értékvesztést, de a mérték meghatározási módszerét a vállalat szabályozza a számviteli politikában. Meghatározza, hogy mikor tekinthető egy követelés a vállalkozásban behajthatatlannak és milyen dokumentumokkal kell ezt alátámasztani.

- az időbeli elhatárolásokról, azok tartalmáról: eldöntheti, hogy milyen folyamat szerint könyveli az időbeli elhatárolásokat. Meghatározhatja, hogy milyen értékhatár alatt nem végez elhatárolást, ami még nem befolyásolja a vállalkozás valós eredményét a beszámolóban.
- a céltartalékok képzéséről, nagyságrendjük meghatározásáról: a törvény rendelkezik arról, hogy mikor kell a gazdasági társaságoknak céltartalékot képezni, de a módszerekről és bizonyos szabályokról a vállalkozás dönthet. A számviteli politikában megjelölheti milyen típusú kötelezettségekre képez céltartalékot. A céltartalék meghatározásánál eldöntheti, milyen becslési módszerrel állapítja meg a nagyságát. A törvény csak arról rendelkezik, hogy megbízható és okszerű becsléssel kell meghatározni. Eldöntheti a vállalkozás hogyan és milyen gyakran történik céltartalékképzés, ez jellemzően éves beszámoló készítésekor történik, de év közben is képezhet. Határozni kell még a számviteli politikában arról, hogy milyen szabályok szerint írja vissza, vagy szünteti meg a céltartalékot.³⁹

A lényegesség, és a költség-haszon elvek alkalmazásával összefüggő döntések:

- jelentős összegű hiba, nem jelentős összegű hiba: a gazdasági társaság az értékhatárt maga jelöli ki, hogy mi számít jelentős hibának a működése során. Azonban a törvényi meghatározás alapján jelentős összegű hibának minősül, hogyha a megállapított hibák együttes összege meghaladja az ellenőrzött üzleti év mérlegfőösszegének 2 százalékát, vagy legalább az 1 millió forintot.
- a 200.000 forint egyedi bekerülési érték alatti tárgyi eszközök, vagyoni értékű jogok, szellemi termékek egyösszegű leírásáról: a törvény azt mondja, hogy maximálisan 200.000 forintig minősíthető az eszköz kis értékűnek, de a vállalkozás dönthet arról, hogy mekkora legyen a saját értékhatára. Dönthet arról is, hogy

³⁹ Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok. MKVK OK Kft. p. 18.

minden kisértékű eszközt egy összegben számol el, vagy csak bizonyos típusokat, például konyhai eszközöket ír le egyösszegben.

- a bekerülési értékbe tartozó tételek számított és tényleges értéke közötti különbségek jelentős nagyságáról: a számviteli politikában rögzíteni kell mekkora eltérés számít jelentősnek, ezt lehet abszolút érték alapján vagy százalékos értékben kifejezni. Az ilyen eltéréseket ki kell mutatni.
- a terven felüli értékcsökkenés elszámolási feltételeként meghatározott tartósság idejéről és a jelentős nagyságrendről: a számviteli törvény a tartósságról és jelentős nagyságrendről nem rendelkezik, erről a vállalkozás maga dönt. Lehet abszolút értékben vagy százalékos arányban is meghatározni.
- a fajlagos kisértékűnek tekinthető készletekről: az egységáras kisértékű készletek értékét a vállalkozás maga határozza meg és dönthet az elszámolási módokról, azonnal költségként elszámolható vagy a szokásos bekerülési értéken aktiválja.
- a követelések értékvesztése elszámolásának feltételeként meghatározott különbözet tartós és jelentős jellegének minősítéséről: a számviteli politikában rögzíti a vállalkozás, hogy mi tekinthető tartósnak a cég tekintetében, azaz mennyi ideig kell fennállnia az eltérésnek, illetve mekkora érték tekinthető jelentős különbözetnek.⁴⁰

⁴⁰ Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok. MKVK OK Kft. p. 18.

5. A DOMIROKA Kft. beszámoló elemzése

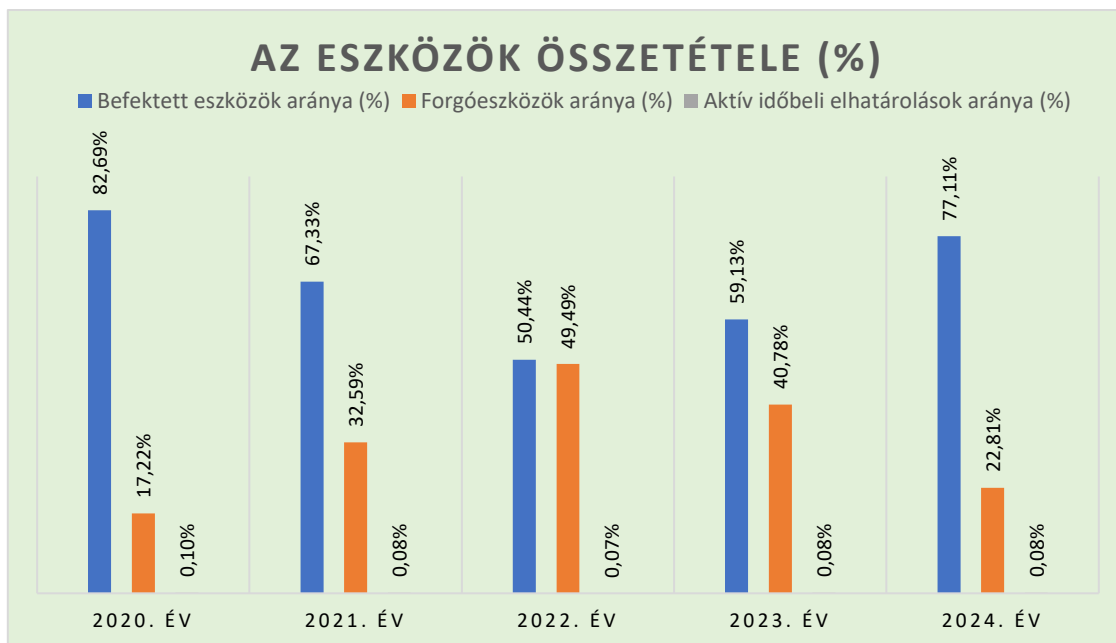
A sikeres vállalati gazdálkodás elengedhetetlen feltétele a tájékozottság. Azokhoz a folyamatokhoz, mint például a tevékenység folytatása vagy bővítése, stratégiai és operatív döntésekre van szükség, amihez elengedhetetlen a megfelelő információ. Jelen elemzés célja, hogy átfogó képet nyújtson az étterem működéséről, objektív, jól strukturált értékelést adjon, megmutassa a vállalkozás erősségeit, illetve rávilágítson azokra a területekre, ahol további fejlesztési lehetőségek lehetnek. Az elemzést öt év vonatkozásában 2020-as évtől 2024-es évig fogom elvégezni.

5.1. Vagyoni helyzet elemzése

A DOMIROKA Kft., mint egy éttermi szolgáltatást végző vállalkozás esetén a fenntartható működés alapfeltétele a vállalkozás vagyoni helyzetének folyamatos és alapos elemzése. A vagyoni helyzet vizsgálata lehetővé teszi a menedzsment számára a vagyoni szerkezet, a tőkeellátottság és a hosszú távú anyagi stabilitás megítélését. A kimutatás rávilágít arra, hogy a vállalkozás, milyen eszközökkel gazdálkodik és ezek milyen forrásból származnak. A pontos elemzés rávilágít arra, hogy a cég mennyire hatékonyan képes a rendelkezésre álló vagyont működtetni. A vagyoni helyzetének átfogó elemzése elvégezhető az eszközök és források összetételnek vizsgálatával, illetve megvalósítható különböző mutatószámok segítségével.

5.1.1. Az eszközök összetétele

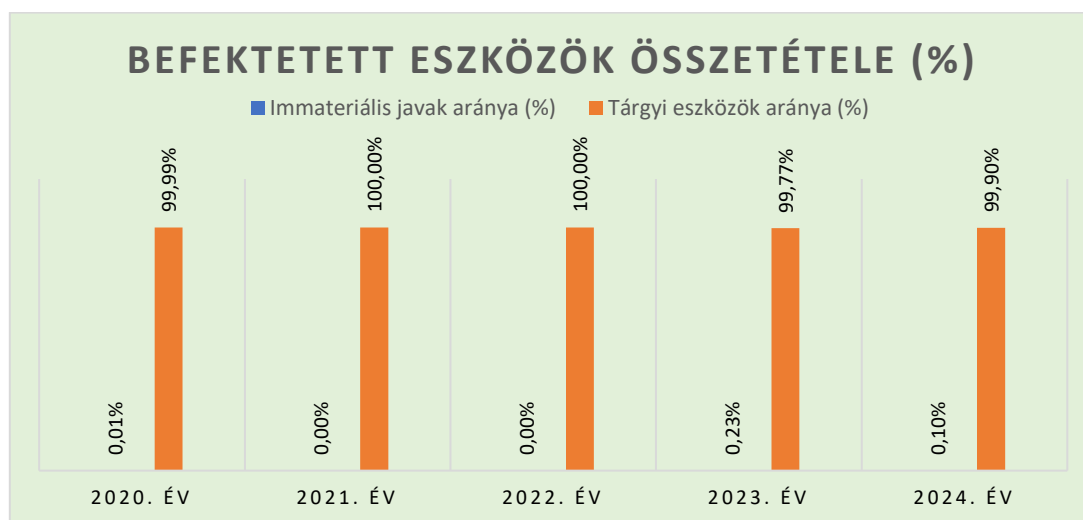
A vállalkozás mérlegének eszköz oldalának adataiból eszközszerkezeti mutatók számszerűsíthetők. Ezek kifejezik a befektetett eszközök és a forgóeszközök arányát az összes eszközhöz viszonyítva, amelyek megmutatják az eszközállományon belül lévő arányokat és azok változásai vizsgálhatók.

5. ábra Az eszközök összetétele
 Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

A befektetett eszközök aránya a forgóeszközök viszonyítva minden évben magasabb. A befektetett tárgyi eszközök legalább éven túl szolgálják a vállalkozás tevékenységét. Az általam vizsgált cégben a telek és az ingatlan is saját tulajdonban van, ahol maga az étterem üzemel és ez jelentősen emeli a befektetett eszközök, azon belül is az ingatlanok értékét. A befektetett eszközök között tárgyi eszközök és egyéb irodai eszközök is megtalálhatóak. Az elemzés alá vont időszak első három évében a befektetett eszközök aránya egyenletesen és folyamatosan csökken. Ennek oka az évente elszámolt amortizáció. A forgóeszközök állománya emelkedik egészen 2022-ig, majd utána csökkenés figyelhető meg a diagramm alapján. Ennek oka, hogy a későbbiekben, a források összetételénél is megfigyelhető, osztalék kifizetésre készült a vállalkozás. Az aktív időbeli elhatárolások aránya mindvégig elhanyagolható. Nem befolyásolja jelentősen a cég vagyoni helyzetét.

Befektetett eszközök összetétele:

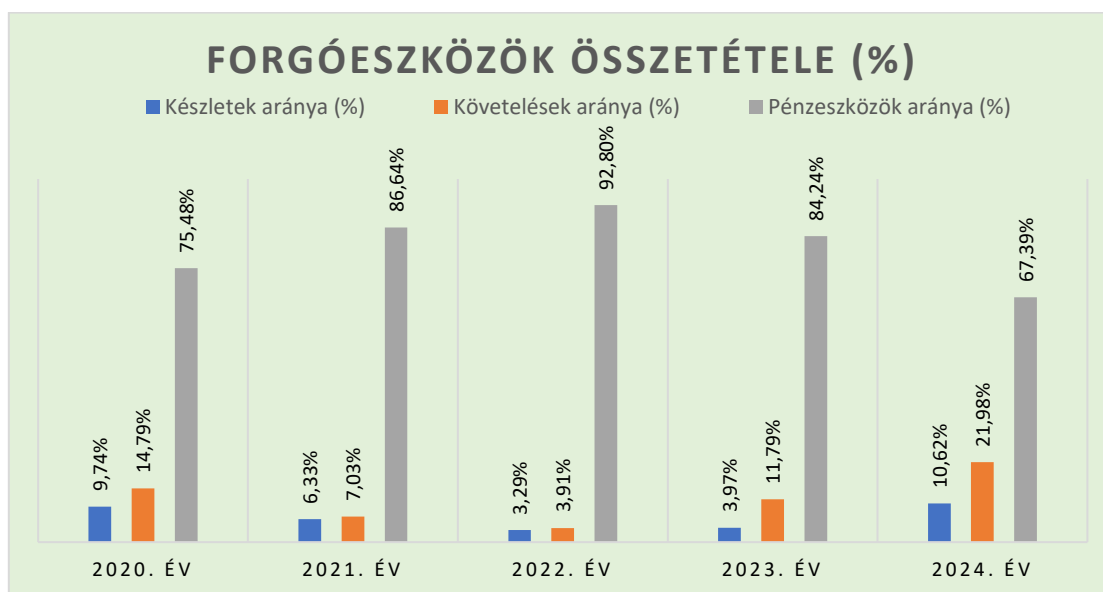

6. ábra Befektetett eszközök összetétele

Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

A fent látható diagramm egyértelműen mutatja, hogy a befektetett eszközökön belül a tárgyi eszközök értéke a legjelentősebb, sok helyen majdnem 100%-os arányban figyelhető meg. Az immateriális javak, amelyeknek százalékban kifejezett aránya minimális, a cég működéséhez szükséges szoftvereket, licenceket jelenti. 2023-ban ezeknek a mértéke minimálisan növekszik, mert új beruházás keretében megújításra kerültek a vendéglátásban használt szoftverek és a hozzájuk tartozó adatbázisok. A tárgyi eszközök legjelentősebb részét az ingatlanok teszik ki, mert a vállalkozás saját tulajdonában van a telek és az épület is, ezeknek pedig az évek alatt értéknövelő beruházása, felújítása is megtörtént. A befektetett eszközökön belül a tárgyi eszközök között még számos konyhai eszköz fellelhető, hiszen konyhai gépek, robotgépek, sütők és főzőlapok, és minden további éttermi berendezések elengedhetetlenek a mindennapi működéséhez a vállalkozásnak. Irodai, igazgatási berendezések és egyéb berendezések is jelentős mértékben vannak a vállalkozásban, ide sorolható többek között a laptop, a rendezvényekhez használt projektor és kivetítők, hangtechnikai berendezések. Befektetett pénzügyi eszközökkel nem rendelkezik a vállalkozások a vizsgált időszakban, mert a vendéglátóipari szektorban a likvid, gyorsan forgatható eszközökre jobban szükség van, hogy az esetleges változásokra rugalmasan tudjon reagálni a gazdasági társaság.

Forgóeszközök összetétele:

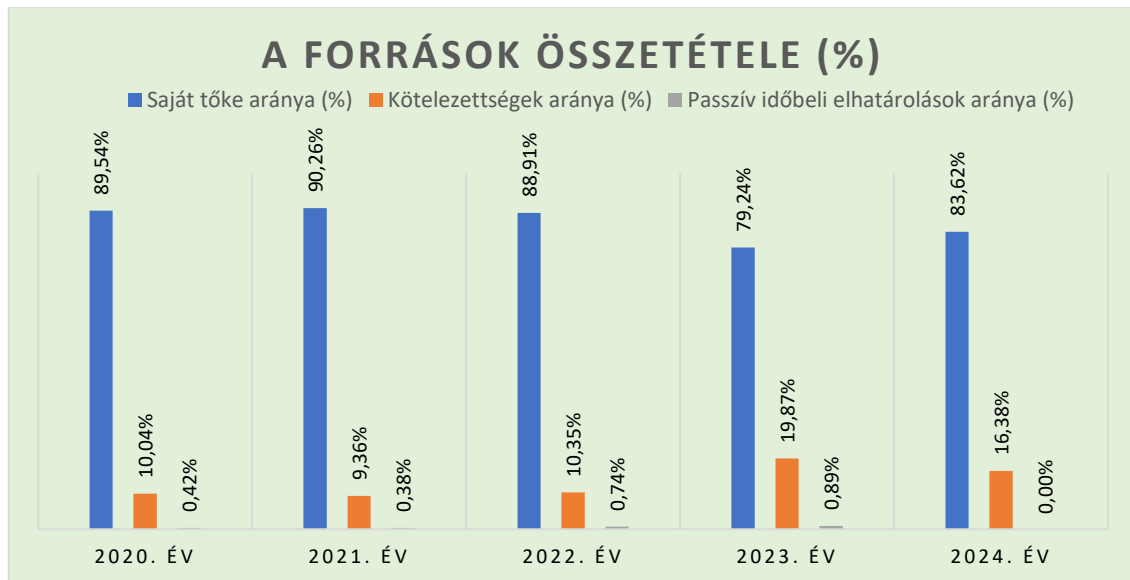
7. ábra Forgóeszközök összetétele

Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

A forgóeszközök alapvetően négy csoportból állnak. Készletek, követelések, értékpapírok és pénzeszközök összetételéből. A kimutatás alapján kiugróan és egyértelműen látszik, hogy a forgóeszközök összetételének jelentős részét a pénzeszközök állománya határozza meg. A magas pénzeszköz aránya erős likviditást jelent a vállalkozás számára. 2022-ig folyamatos emelkedés látható az pénzeszközök tekintetében, majd 2023-as évtől csökkenés tapasztalható, ennek magyarázata egyrészt a meghatározott osztalék kifizetése. Ez a DOMIROKA Kft. mérleg elemzésének több elemében is észrevehető. Másik oldalról a készletek és a követelések aránya 2020-as évtől egészen a 2022-es évig nagyjából egységes tendenciát mutat, azaz nem halmozott fel sok készletet és a követelések nagysága sem jelentős. Ebben közre játszik az is, hogy a koronavírus járvány idején okozta korlátozások megviselték a vendéglátó szektorban működő vállalkozásokat. 2023-as évben viszont az tapasztalható, hogy a vállalat működése újra fellendült és jelentősebb piaci körülmények miatt nőtt a követelések aránya is, ami több vendéget jelent az étterem számára. Sőt 2024-es évre a követelések és a készletek aránya megduplázódott a korábbi évekhez viszonyítva. Általában a vendéglátóiparban működő vállalkozásoknak nincsenek befektetési célból vásárolt részvényei, kötvényei, hiszen erőforrásaikat jellemzően forgóeszközökbe, mint például alapanyagokba, árukba fektetik. Illetve a folyamatosan szükséges beruházásokra tartalékolják a likvid pénzeszközeiket.

5.1.2. A források összetétele

A forrásoldal elemzése során forrásszerkezeti mutatók képezhetők, amelyek a vagyoni helyzet átfogó elemzésének része. A tőkeszerkezet összetétele megmutatja, hogy a vállalkozás milyen módon finanszírozza az eszközeit. Kifejezhető, hogy milyen arányban működik a cég saját tőkéből vagy idegen tőkéből.

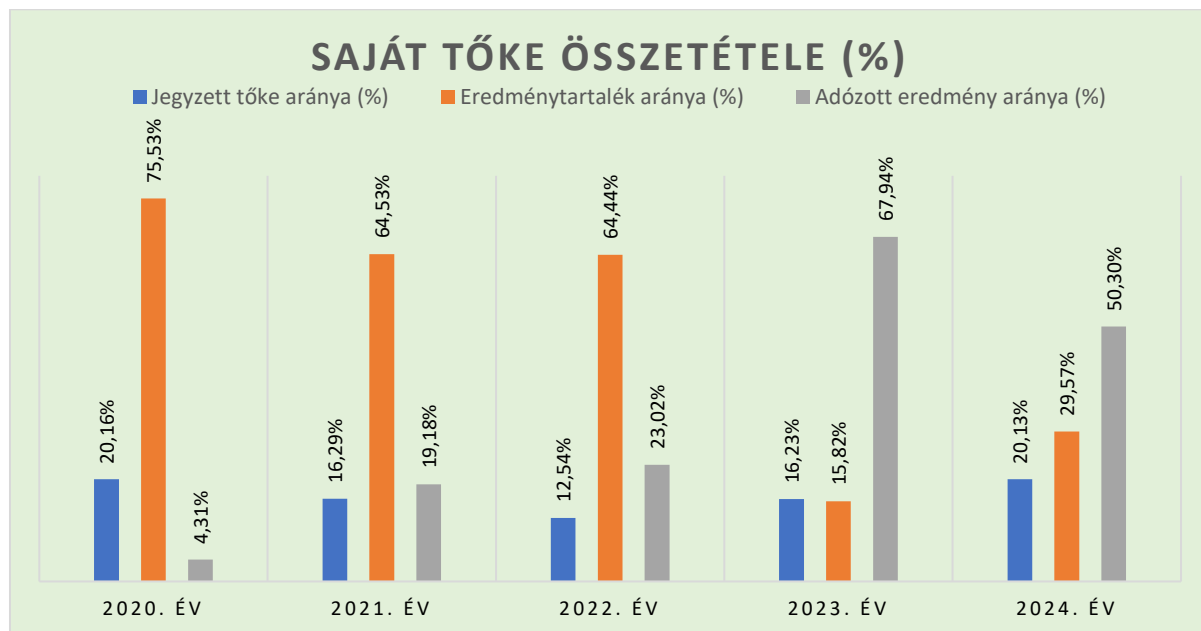
8. ábra A források összetétele

Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

A források összetétele négy részből áll. A saját tőke, a céltartalék, a kötelezettségek és a passzív időbeli elhatárolások megoszlásából. A saját tőke magas értéke jól mutatja, hogy a DOMIROKA Kft. egy rendkívül tőkeerős vállalkozás. A működését jellemzően saját forrásból finanszírozza. A 2020-as és a 2022-es év között stabil 89-90%-os saját tőke arány figyelhető meg, ami minimális adósságkitettséget jelent. A 2023-as évben a kötelezettségek aránya, majdnem duplájára növekedett, ami a saját tőke minimális csökkenéséhez vezetett. Ennek oka, hogy 2023-ban a fogyasztói árak, ezen belül is az élelmiszerek ára kiemelkedő drágulása volt megfigyelhető, illetve az energiahordozók ára is nagy mértékben nőtt. A szeszes italok áremelkedése is jelen volt ebben az évben. Elmondható, hogy nőtték a rövid lejáratú szállítói tartozások. A következő évben látszik rendeződni ez az átmeneti időszak, mivel a kötelezettségek aránya ismét csökkenésnek indult, amivel arányosan a saját tőke erőssége is növekedett ismét. A diagramban alig látható a passzív időbeli elhatárolás mértéke, nem befolyásolja a vállalkozás vagyoni helyzetét jelentős mértékben. A céltartalék olyan mérlegelem, ami az óvatosság és az összemérés számviteli alapelvből következik. A vizsgált cég az öt év során nem rendelkezett céltartalékkal, mert nem volt várható olyan jövőbeli fizetési

kötelezettsége, amelyek tárgyéből erednek, de esedékessége vagy összege még nem ismert, mint például garanciális kötelezettség vagy peres ügyletekből származó költség.

A saját tőke összetétele:

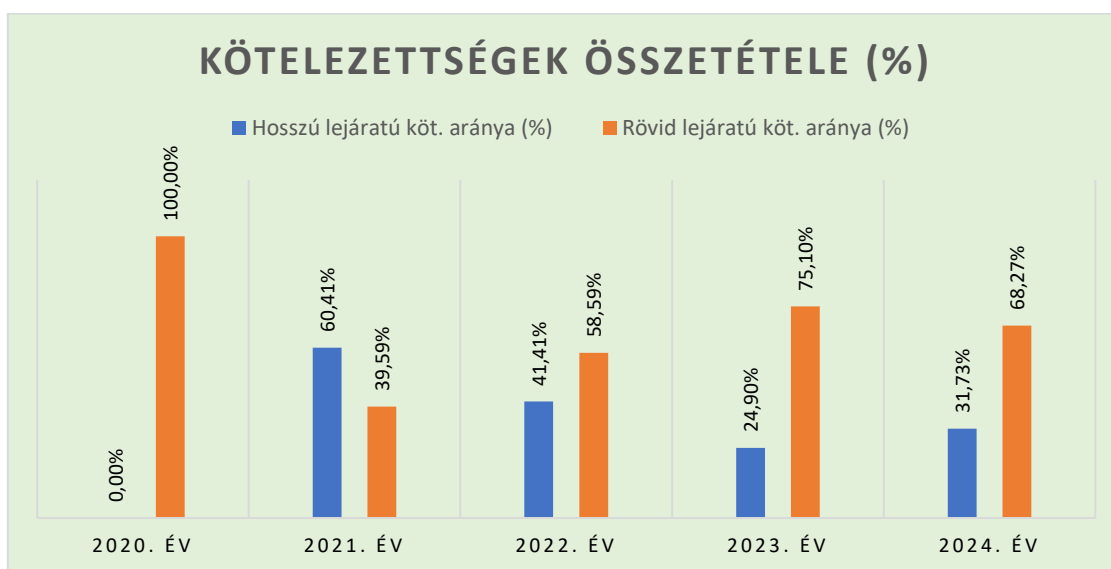
9. ábra Saját tőke összetétele

Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

Saját tőkével kapcsolatosan a tőkearányos adózott eredmény vizsgálatából az figyelhető meg, hogy a vállalkozás adózott eredménye évről évre, igaz lassan, de növekszik. 2023-ban jelentős ugrás látható, melynek oka, hogy az árbevétel jelentősen növekedett abban az évben. A koronavírus világjárvány okozta korlátozások, amelyek a 2020-ban kezdődtek és több éven át húzódtak, jelentős hatással voltak a kereskedelemre, azon belül is a vendéglátásra. Úgy tűnik a DOMIROKA Kft. életében ebben az évben kezdett újra megerősödni a forgalom olyan mértékben, hogy a korábban említett 2023-as évben tapasztalható alapanyagár növekedés ellenére az adózott eredménye duplájára nőtt. Az adózott eredménnyel összefüggésben, a saját tőke összetételét kifejező diagramból jól látszik, hogy a vállalat eredménytartaléka az elemzés alá vont időszak első három évében hasonló mértékű. Az eredménytartalék részaránya azt fejezi ki, hogy a korábbi évek adózott eredményét a vállalkozás visszatartotta és az eredmény tartalékba került átvezetésre. Jól látszik, hogy 2022-ről 2023-ra vonatkozóan nagy mértékű csökkenés mutatkozik. A korábbi években felhalmozott eredménytartalékból a beszámoló készítésekor kifizetendő osztalék meghatározására került sor. Ez okozza eredménytartalék jelentős csökkenését. A jegyzett tőke aránya minden év tekintetében közel azonos arányban mozog. A saját tőkén belül a megszokotthoz képest magasnak mondható. A tulajdonosok úgy

határoztak a vállalkozás indításakor, hogy a kötelező 3 millió forint jegyzett tőke helyett, 26 millió forint jegyzett tőkét raknak a cégbe az indulási költségek finanszírozásához. A jegyzett tőke minimális hullámozása az eredménytartalékhoz viszonyítottan mozog. A saját tőke elemek közül tőketartalék nem jelent meg, mert a vállalkozásnak nem volt szüksége tulajdonosi pótbefizetésre. A lekötött tartalék a saját tőkén belüli átvezetést jelenti, olyan vagyonelemekre amelyeket a vállalat nem használhat szabadon. A DOMIROKA Kft. esetében nem kellett lekötött tartalékot képezni az öt évre vonatkozóan, mert a vállalkozásnak nem volt olyan tevékenysége, ami miatt fejlesztési tartalék képzésre került volna sor, és törvényi előírás vagy szerződés sem követelte a lekötött tartalék képzését. Az előző két saját tőke elemhez hasonlóan értékelési tartalék sem volt az elemzés időszakában. A cégnek nem volt az ingatlan tekintetében piaci értéken történő átértékelése, illetve befektetett pénzügyi eszközök érték helyesbítése sem történt.

Kötelezettségek összetétele:

10. ábra Kötelezettségek összetétele
 Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

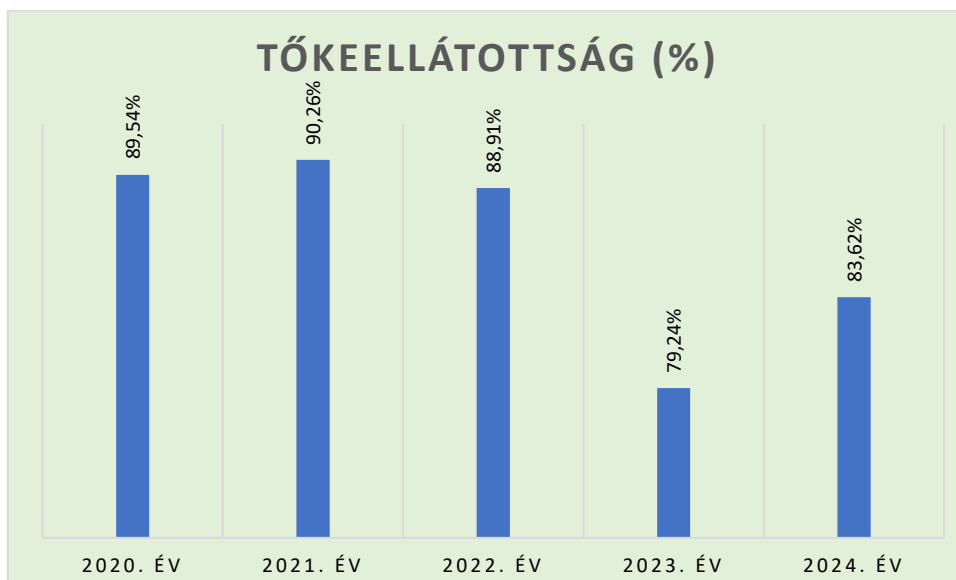
A tőkeszerkezeti elemzések során fontos elemzési terület az idegen tőke alakulásának értékelése. Az összes forráshoz viszonyítva a kötelezettségek aránya minden évben elfogadható mértékű volt a vizsgált időszakban. A kimutatásban nem látható a kötelezettségek egyik eleme, a hátrasorolt kötelezettségek, mert a vállalkozásnak nincsen a mérlegeiben. A mai üzleti világban a partnerek között jelentősen megváltozott a bizalom. Hátrasorolt kötelezettségről minimum 5 évre vonatkozóan lehet beszélni, ezért a bizalmatlanság miatt ilyen szerződések nem kerülnek aláírásra a cégek között. 2020-ban a vállalkozásnak csak rövid lejáratú

kötelezettségei voltak. Ez azt jelenti, hogy a cég csak rövid távú finanszírozást vett igénybe, azon belül is a legjelentősebb tartozás áruszállítási kötelezettségből származott. 2021-ben látható a diagramm alakulása alapján, hogy megjelent hosszú lejáratú kötelezettség is. Ennek oka, hogy a vállalat egy újraindítási hitelprogram keretében hitelt vett fel. A következő évtől fokozatosan csökken a hosszú lejáratú kötelezettségek aránya, ez azt jelenti, hogy a finanszírozási hitel visszafizetése megkezdődött és az éven belüli törlesztő részletek átsorolásra kerülnek a rövid lejáratú kötelezettségek közé. Ezt az átsorolást láthatjuk a rövid és hosszú lejáratú kötelezettségek arányainak változásában. 2023-as évben, illetve még a 2024-es évre vonatkozóan is ugrásszerű növekedés tapasztalható a rövid lejáratú kötelezettségekben. Az előzőekben említett átsorolás mellett, ez az emelkedés még a nagyobb bevétel eléréséhez szüksége több alapanyagszükséglet finanszírozásával is magyarázható.

5.1.3. Tőke ellátottsági mutatók

Tőkeszerkezet elemzése, azaz a tőkeellátottsági mutatók elemzése a vállalat vagyoni helyzetének egyik legfontosabb vizsgálati területét jelentik. Megmutatják, hogy mennyire rendelkezik a vállalat stabil forrásokkal a működés hosszú távon történő finanszírozásához. A fizetőképesség fenntartásának és a kockázatok kezelésének az alapfeltétele a megfelelő tőkeellátottság.

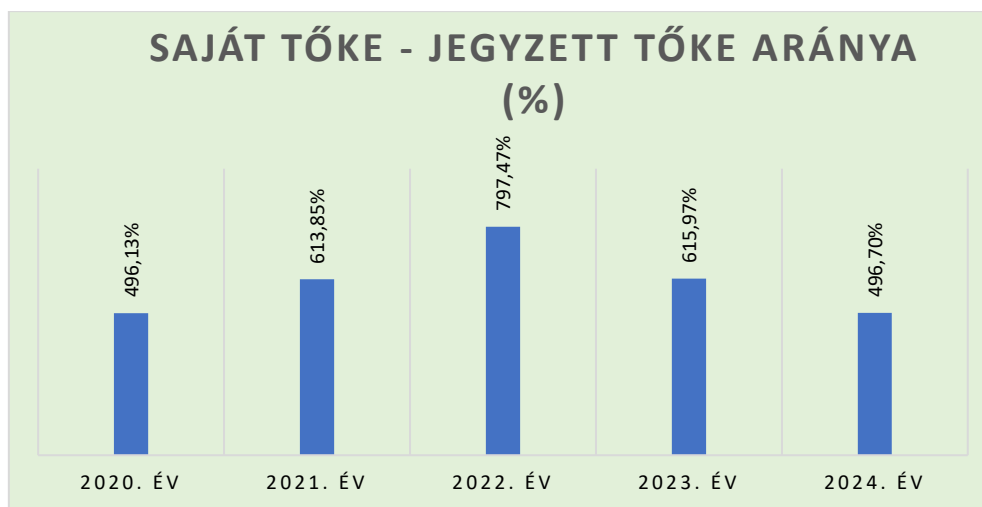
Tőkeerősség=tőkeellátottság:

11. ábra Tőkeellátottság
Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

A tőkeellátottsági mutató elemzésekor, minden esetben figyelembe kell venni a vállalkozás tevékenységének tőkeigényét, amely más a termelő-, kereskedelmi vagy szolgáltató tevékenység esetén. A DOMIROKA Kft., aki egy éttermi vendéglátással foglalkozó cég, tőkeigényes vállalkozásnak mondható, mert az induláshoz szükséges beruházások, gépek, készletek megvásárlásához mind anyagi forrás szükséges. Az alapításkor azért is döntöttek a tulajdonosok úgy, hogy a megszokotthoz képes jóval több jegyzett tőkével indítják meg a vállalkozásukat a sikeres eredmények elérésében bízva. Tőkeerősségi mutató időbeli alakulását tekintve a növekedés kedvezőnek tekinthető. A cég erős tőkeellátottsággal rendelkezik a 2020-as évtől indulva egészen 2022-es évig. 2023-ban nagyobb csökkenés figyelhető meg, aminek az oka két szempontból is megfigyelhető. Egyrészt a vállalkozás eredmény tartaléka jelentősen csökkent az előírt osztalékkifizetés miatt. Másrészt a növekvő forgalom miatt a rövid lejáratú kötelezettségek állománya nőtt. Ebben az évben is még tőkeerősnek mondható a vállalat, hiszen a kritikus 30%-ot jelentősen meghaladja a mutató nagysága. A 2024-es évtől pedig ismét a növekedés irányában halad a tendencia, ami egyenes arányban van a kötelezettségek csökkenésével is.

Saját tőke és jegyzett tőke aránya:

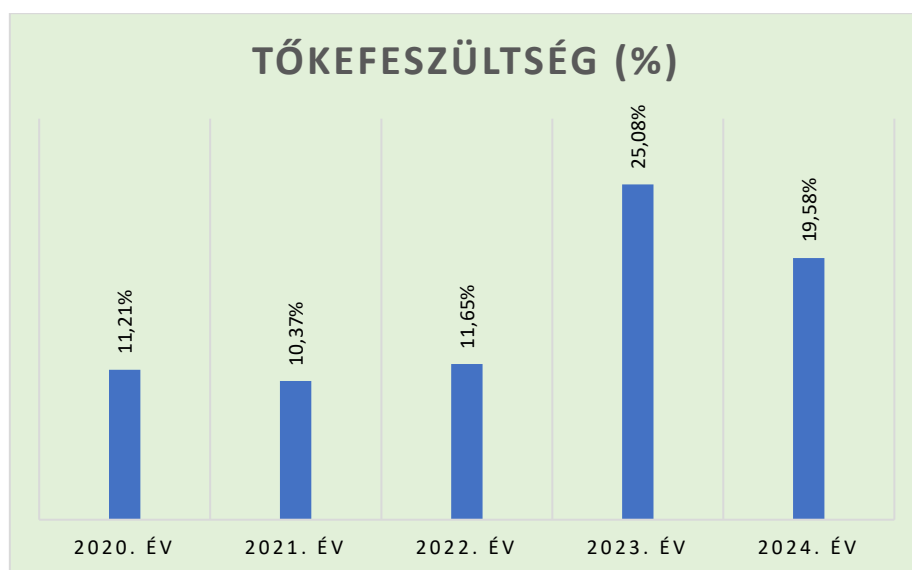

12. ábra Saját tőke - jegyzett tőke aránya
 Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

Az elemzés során gyakran alkalmazott arányszám a saját tőke és a jegyzett tőke viszonyának kifejezése. A jegyzett tőke a vizsgált időszakban, azaz öt év tekintetében végig változatlan 26 millió forint volt a vállalatnál, ezért az arányszám a saját tőke alakulásának mozgásától függ teljes mértékben. Az első három évben folyamatos növekedés látható, ami azt fejezi ki, hogy a saját tőke növekedett. Ebben az időszakban az étterem pozitív adózott eredményt ért el, ami

évről évre növelte az eredménytartalékot, ezáltal a saját tőke nagyságát. 2023-as évben egy jelentősebb visszaesés látható a diagrammon. Ez arra enged következtetni, hogy bár az adózott eredmény ebben az évben is pozitív volt, sőt közel a duplájára emelkedett az előző évhez viszonyítva, a kiírt osztalék lecsökkentette a saját tőke összegét, ami az arányszám csökkenéséhez vezetett. 2024-ben is további csökkenés figyelhető meg, ennek oka pedig az alacsonyabb adózott eredmény elérése volt az előző évekhez képest.

Tőkefeszültség:

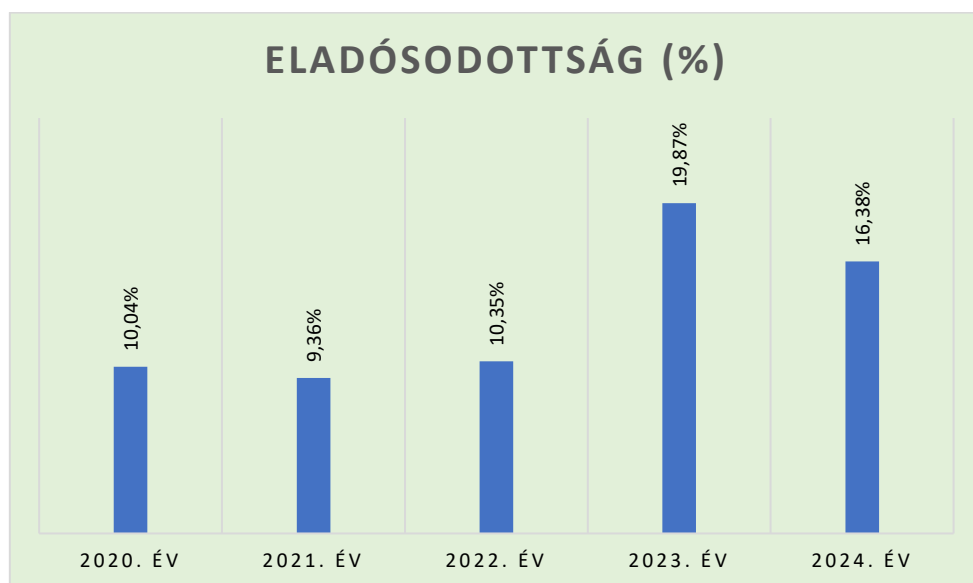

13. ábra Tőkefeszültség

Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

A saját tőke és az idegen tőke viszonyát kifejező mutató a tőkefeszültség. A mutató értéke kifejezi, hogy a saját tőkéhez képest milyen mértékben érvényesül a vállalatnál külső finanszírozás. Az elemzés során az figyelhető meg, hogy a DOMIROKA Kft. esetében elég alacsonynak mondható ez a mutató, hiszen 2023-as évben a legmagasabb érték is csak 25,08 %. Az alacsony tőkefeszültség alapján a vállalkozás stabil finanszírozási háttérrel rendelkezik. Ennek számos előnye lehet a cég életében, hiszen rugalmasságot biztosít a vállalatnak, ezáltal válsághelyzetben jobban ellenállóbb. Elmondható az, hogy a koronavírus járvány utáni magas inflációs környezet ellenére is jól működő étteremként várja a vendégeit minden nap. Ha a továbbiakban a cégnek hitelre lenne szüksége például egy beruházás megvalósításához, akkor sokkal kedvezőbb elbírálást kapna a hitelintézettől. Összességében elmondható, hogy a vállalat finanszírozási szerkezete kiegyensúlyozott.

Eladósodottság:

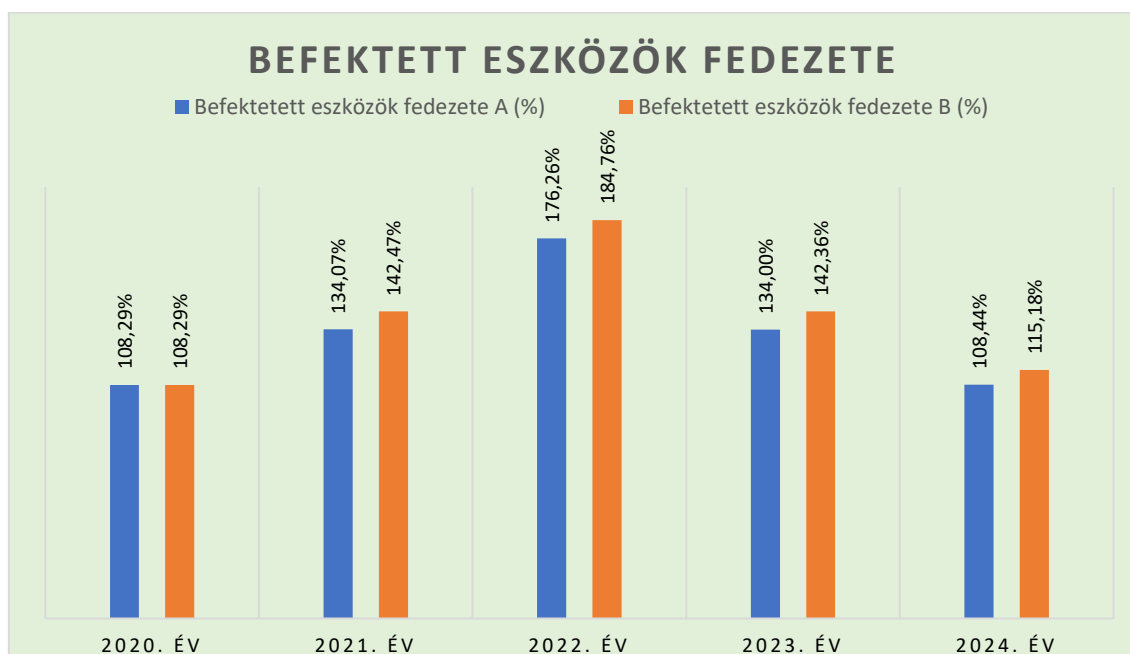
14. ábra Eladósodottság

Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

Az eladósodottság rátája vállalati szinten alacsonynak, stabilnak mondható. Egy vendéglátóipari egység esetén a 10%-os érték környékén mozgó mutató kimondottan kedvező. A DOMIROKA Kft. alapvetően a működését saját tőkéből finanszírozza. Kevés hitelállománnyal rendelkezik, ami a mérleg alapján is elmondható, hogy egy beruházási hitellel rendelkezik a vizsgált időszakban. A 2023-as év tekintetében egy ugrásszerű növekedés látható, ami az előző évhez képest majdnem duplája. Ez az eladósodottsági szint még nem veszélyes, de már közepes kockázatúnak mondható. Az emelkedés háttérében az étterem tekintetében több okot is megemlíthetünk, többek között az alapanyagár növekedést, illetve a bérek növekedése is befolyásoló tényező volt. Nem tekinthetünk el attól az információtól sem, hogy a 2023-as évben kisebb felújítás és konyhai gépek modernizálása is megtörtént az étteremben a minőségi kiszolgálás érdekében.

A vagyon fedezettségének vizsgálata során az eszközök és a források összhangjának minősítésére alkalmas elemzési mód a befektetett eszközök fedezetének vizsgálata. Ez a kimutatás megmutatja a tartós források és a tartósan lekötött, tehát a befektetett eszközök egymáshoz mért viszonyát. A befektetett eszközök fedezetének kiszámítására kétfajta módot ismerünk.

Befektetett eszközök fedezete (A) és (B):

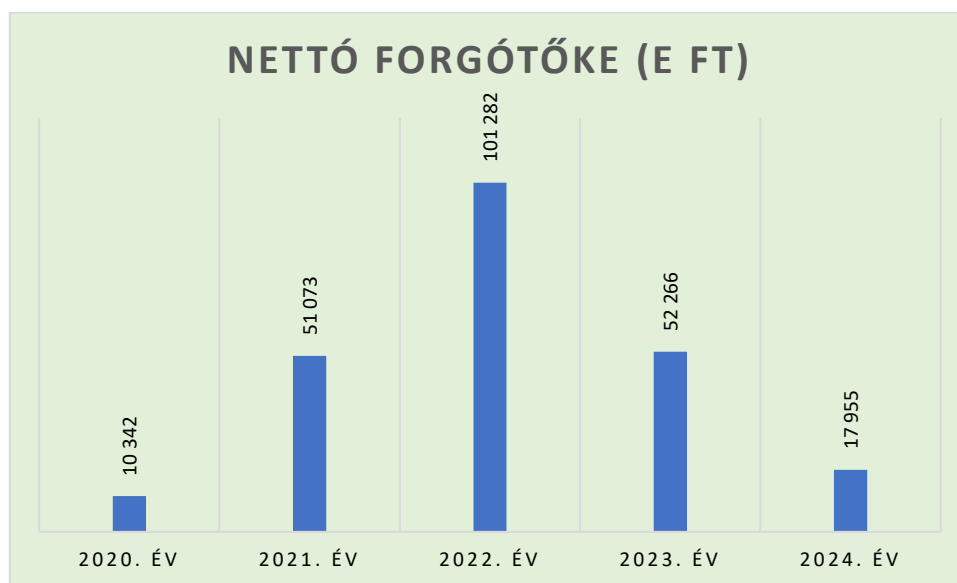

15. ábra Befektetett eszközök fedezete

Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

A fent látható diagramm alapján jól látható, hogy az elemzés alá vont időszakban a gazdasági társaság befektetett eszközök fedezete tekintetében a mutató minden esetben 100%-os érték fölött van. Ez az eredmény arra utal, hogy az étterem sosem finanszírozta a tartós eszközeit rövid távú forrásból. A vendéglátóipari szektorban ez kifejezetten ritka, stabil működésre utal. A mutató értéke 2020-as évben a legalacsonyabb, de még akkor is teljes egészében fedezi a saját tőke a befektetett eszközöket. A további évek tekintetében ez az érték folyamatosan növekvő tendenciát mutat 2022-ig. A növekedés hátterében két fontos befolyásolási tényező áll. A DOMIROKA Kft. esetén a saját tőke növekedése folyamatos ebben az időszakban, tehát a pozitív adózott eredmény teljes egészében a cégbe visszaforgatásra került, ezzel egyidejűleg pedig a befektetett eszközök könyv szerinti értéke az éves amortizációval minden évben csökkent. A 2023-ban bekövetkezett csökkenésre a saját tőke, azon belül is az eredménytartalék változása volt leginkább hatással, az előírt osztalék miatt, amit a tulajdonosi döntés határozott meg. A 2024-ben látható további csökkenés pedig a kevesebb elért adózott eredmény miatt történt. A vállalat eszközgazdálkodása fegyelmezett, finanszírozási szerkezete megbízható.

Nettó forgótőke:

16. ábra Nettó forgótőke

Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

Az eszközök és források összhangjának értékeléséhez a nettó forgótőke mutató alkalmazása a legmegfelelőbb. A nettó forgótőke a forgóeszközöknek az a része, amelyet tartós forrásokkal finanszíroznak. A vállalat tekintetében kifejezi a mutató, hogy több forgóeszközzel rendelkezik, mint rövid lejáratú kötelezettséggel. A diagrammon is jól látható, hogy ez az érték a vizsgált időszakban végig pozitív, tehát képes a cég időben fizetni. Vendéglátóipar területén ez kifejezetten fontos, mert sok a napi kiadás és magas a készletszint például a romlandó áruk miatt, de nem szabad elfelejteni azt sem, hogy a bevételek is ingadozók lehetnek a turizmus függvényében. A DOMIROKA Kft. esetén a nettó forgótőke folyamatosan növekszik 2020 és 2022 között, tehát folyamatosan javul a likviditás és erősödik a rövid távú fizetőképessége. 2022-ben kismagasló mértékű a nettó forgótőke, ennek oka a magasabb pénzeszköz állomány, amelyből osztalék kerül majd kifizetésre. A további években látható csökkenés is ennek az eredményeképp értelmezhető. Összességében minden évben megfelelő nagyságú a mutató, tehát a vállalat stabilan fizetőképес mindvégig, a tulajdonosoknak nem kell aggódni a fizetési nehézségek miatt.

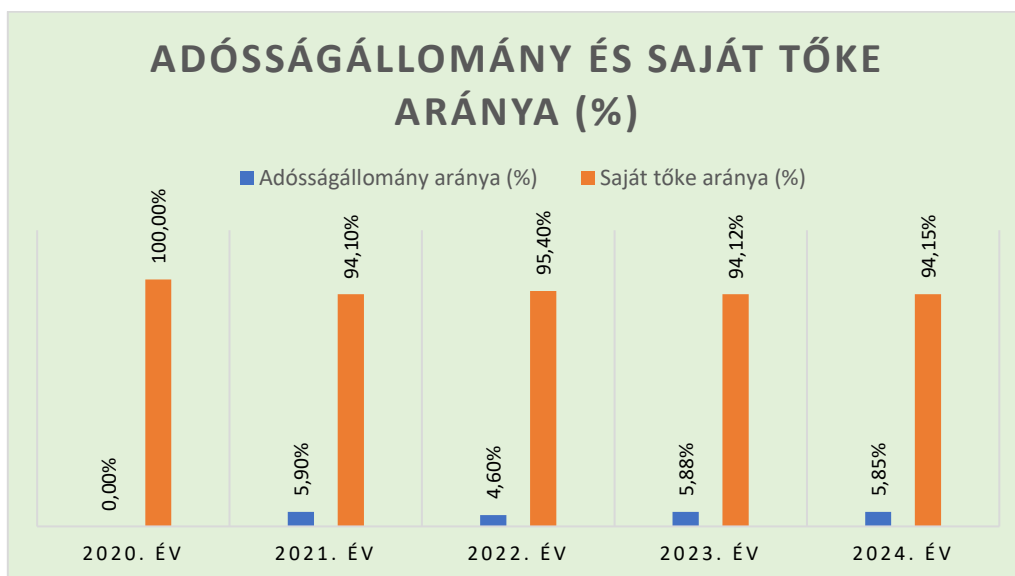
5.2. Pénzügyi helyzet elemzése

A mérleg átfogó elemzésének keretén belül a vagyoni helyzet elemzése mellett a vállalkozás pénzügyi helyzetének ismerete is elengedhetetlen. A gazdasági társaság pénzügyi helyzetének elemzéséről, értékeléséről akkor beszélünk, amikor az adósságállományára és a likviditási

helyzetére vonatkozóan készítünk kimutatásokat. A pénzügyi mutatók segítségével meghatározható, hogy a rövid és hosszú távú pénzügyi kötelezettségeinek mennyire tud eleget tenni, mennyire hatékonyan használja fel erőforrásait. A kapott eredmények időbeli összehasonlítása lehetővé teszi a vállalkozás fejlődési trendjeinek megfigyelését. Az elvégzett elemzés célja, hogy a rendelkezésre álló beszámolók alapján a DOMIROKA Kft. pénzügyi helyzetéről részletes képet kapjunk. Megmutatja az erősségeket és a kockázatokat, amelyek a vezetői döntések alappillére és megalapozza a jövőbeli stratégiát.

5.2.1. Adósság állomány vizsgálata

Az adósság állomány vizsgálata három részből tevődik össze. Hosszabb távra vonatkozó mutatók elemzését foglalja magában, ahol általában egy évet meghaladó hosszú lejáratú tartozások értékét vizsgáljuk.

17. ábra Adósságállomány és saját tőke aránya
 Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

Az adósság állomány aránya:

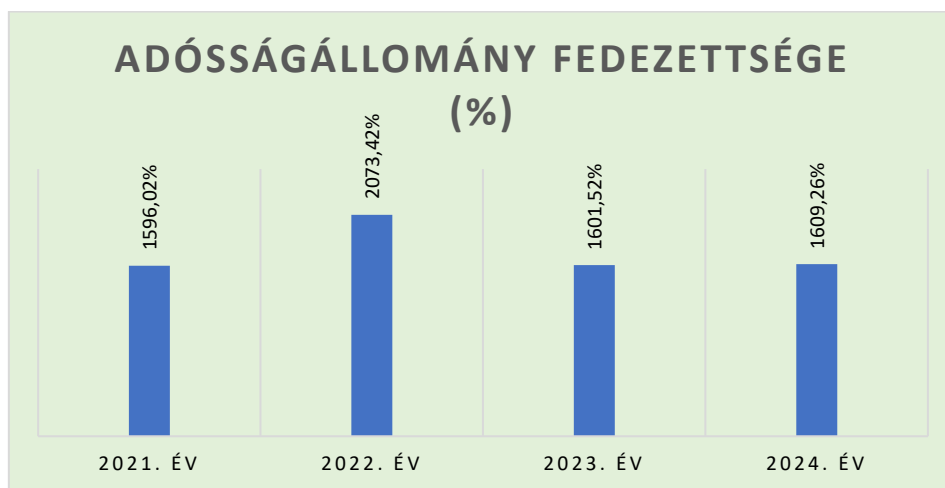
Az adósságállomány és az összes tartós forrás egymáshoz mért viszonyát fejezi ki. A diagramm alapján jól látható, hogy a 2020-as évben egyáltalán nem volt a vállalkozásnak hosszú távú adósságállománya. Ebben az időszakban a koronavírus járványhelyzet miatt az éttermek nyitvatartási lehetőségei jelentősen megváltoztak. Mindenki életében nyomot hagyott ez az időszak, mikor kijárási tilalom lépett életbe, ezek teljesen ellehetetlenítették a kereskedelemmel, azon belül is vendéglátással foglalkozó gazdasági társaságok életét. A 2021-es évtől kezdve volt a cégnek egy hosszú lejáratú tartozása, amely egy hitelprogram keretében

kapott újraindítási finanszírozási lehetőséget jelentett. A következő évben csökkenés tapasztalható, mivel a vállalat elkezdte visszatörleszteni a kapott hitelt. Az elemzési időszakon belül 2023-ban és 2024-ben is ismét minimális növekedés látható. Ennek valószínűsíthető oka a kisebb beruházások, felújítások elvégzése.

A saját tőke aránya:

A fent látható diagrammban a saját tőke összes tartós forráshoz mért aránya jelenik meg. A saját tőke aránya minden évben kimagaslóan magas az adósság állomány arányához képest és azzal párhuzamosan változik. A cég finanszírozása nagyrészt önerőből történik, magas a pénzügyi stabilitása, az eladósodottság jele nem mutatkozik.

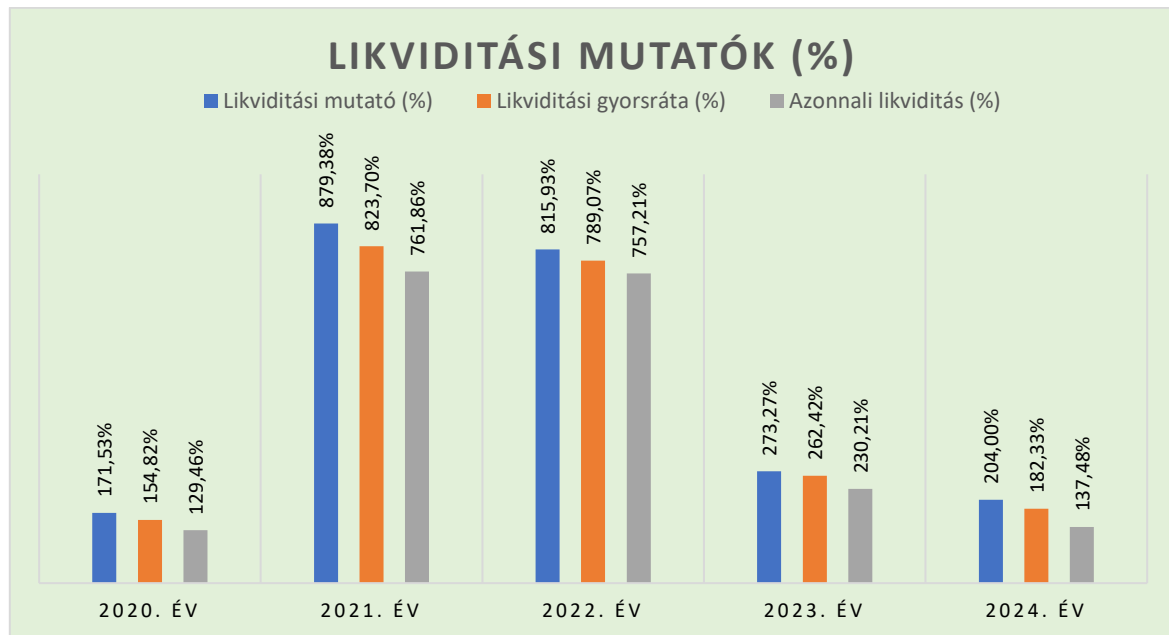
Az adósságállomány fedezettsége:

18. ábra Az adósságállomány fedezettsége
Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

Az adósságállomány fedezettségének vizsgálata különösen fontos minden cég életében. Kifejezi azt, hogy a vállalkozás tudja-e biztosítani a következő gazdasági években az adósságállományának fedezetét. Megmutatja, hogy a vállalkozás képes-e a gazdálkodása pénzügyi jövedelméből a fennálló tartozását rendezni. Az elemzés alá vont időszakban a cég saját tőkéje jelentősen nagyobb, mint az adóssága, ez a tulajdonosok szempontjából egy rendkívül megnyugtató információ. Vendéglátóiparban ennek a mutatónak a számszerűsítése különösen a szezonális bevételek ingadozása és a magas fix költségek miatt elengedhetetlen. Ez a mutató a DOMIROKA Kft. esetén 2020-ban nem értelmezhető, mert nem volt hosszú távú kötelezettsége.

5.2.2. A likviditási mutatók vizsgálata

19. ábra Likviditási mutatók

Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

A likviditási ráta kifejezi, hogy az étterem mennyire tudja az éven belüli tartozásait rendezni a készletek, a vevőkövetelések értékéből és a saját pénzeszközeiből. A 100%-os érték felett azt jelenti, hogy teljesen tudja fedezni a rövid lejáratú kötelezettségeit. Az elemzési időszakot figyelembe véve 2020-as évben volt a legalacsonyabb érték, azonban ez is stabil likviditást jelent a cég életében. Az utána következő két évben már túlzott óvatosság is megfigyelhető, hiszen a tulajdonosok a korábbi években felhalmozott eredménytartalékból osztalék fizetésre törekedtek, de a kifizetés nem történt meg. A kiugrás annak is köszönhető 2021-ben, hogy a vállalkozás egy kamatmentes újraindítási gyorskölcsön hitelprogramban vett részt. A felhalmozás hátterében az óvatosság húzódott, hiszen a világjárvány és az infláció miatt az újra indulási időszak, a jövőkép mindenki számára kifürkészhetetlen volt. A 2023-as évtől rendeződik a vállalkozás helyzete és akkor is még nagyon biztonságos a likviditás.

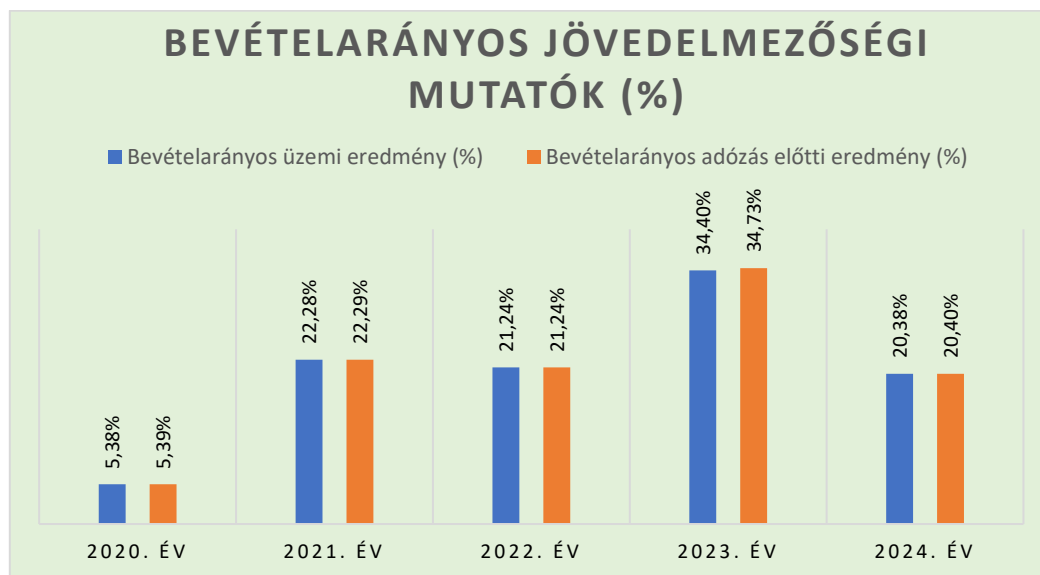
A likviditási gyorsráta, az előző mutatóhoz képest a készletek értékével tér el. Ez a mutató kicsit alacsonyabb minden évben, de arányában hasonlóan mozog, mint a likviditási ráta. A minimális eltérés oka, hogy az étterem magas készletállományt nem halmoz fel, hiszen gyorsan romló ételekről, alapanyagokról van szó. A minőségi szolgáltatás fenntartása érdekében gyorsan forgó, alacsony készletállománnyal dolgozik a vállalkozás. A DOMIROKA Kft. a készletek értékét figyelmen kívül hagyva is stabilan fizetősképesnek mondható.

Az azonnali likviditás csak a pénzeszközök állományát hasonlítja össze a rövid lejáratú kötelezettségek állományával. A 2021-es évben és a 2022-es évben látható kiemelkedően magas érték alapján elmondható, hogy a vállalkozás készpénz és bankszámlapénz állományt halmozott fel a biztonságos működés, az újra indulás utáni gyors és rövid távú befektetésekre és az osztalék fizetésre törekedve.

5.3. Jövedelmezőség elemzése

A vállalkozások jövedelmezőségi elemzésének alapját a vállalkozások beszámolójának részeként elkészített eredménykimutatás adja. Ez az elemzés az egyik legfontosabb vizsgálati terület, mert megmutatja, hogy mennyire sikeres a cég működése. A vezetők és a befektetők számára kiderül, hogy a vállalat milyen hatékonysággal képes a rendelkezésre álló erőforrásokat nyereséggé alakítani. Kiderül, hogy a DOMIROKA Kft. mennyire hatékonyan hasznosítja a vagyonát és képes-e megfelelő bevételt termelni.

5.3.1. Bevételearányos jövedelmezőségi mutatók

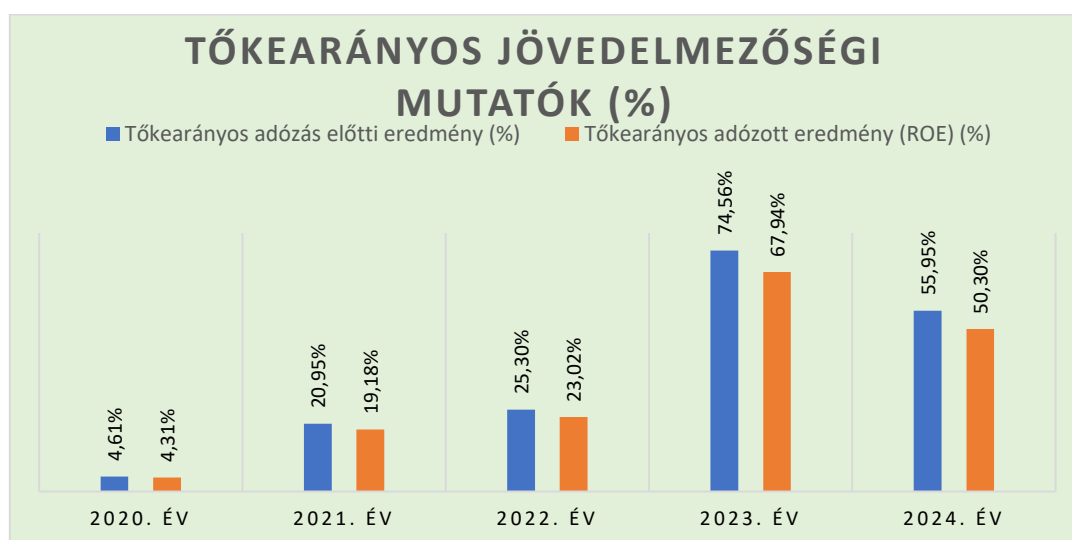

20. ábra Bevételearányos jövedelmezőségi mutatók
Forrás: A vállalkozás beszámolói alapján saját szerkesztés

A fent látható diagramm alapján megfigyelhető, hogy a bevétel arányos üzemi eredmény és a bevétel arányos adózás előtti eredmény tekintetében is hasonló jövedelmezőség látható. Ennek oka, hogy a pénzügyi műveletekből származó bevétel mértéke alacsony, nem jelentős. A vizsgált időszak első évében, 2020-ban, mindkét esetben a vendéglátói szektorhoz képest alacsony. A koronavírus időszaka még ebben az évben javában tartott, sőt talán legerősebben ekkor volt jelen a társadalomban. A járványhelyzet és a szigorítások magával hozták azt a tényt,

hogy a vendégek száma alacsony volt, de ezzel szemben az étterem fix költségei magasak voltak. A cég ekkor még a fennmaradásért dolgozott, de az eredmény tekintetében nem volt veszteséges, ami már magában pozitív. A 2021-es évben ugrásszerű javulás tapasztalható mindkét mutató tekintetében. A vendégforgalom javult a korábbi évhez viszonyítva, illetve hatékonyabb működés jellemezte az éttermet, mivel az egyéb ráfordításai jelentősen csökkentek. Az étterem életében jelentős könnyebbséget hozott, ami a ráfordítások mértékét csökkentette, hogy 2020-ban és 2021-ben nem kellett turizmusfejlesztési hozzájárulást fizetni a járványhelyzetre való tekintettel a jogosult vállalkozásoknak. 2023 ismét egy áttörést jelentett az étterem számára. A 34,4%-os mutató rendkívül magas jövedelmezőséget mutat, ami azt jelenti, hogy a bevételek egyharmada pozitív eredményként megmaradtak a vállalkozásban. Több oka is volt a sikeres évnek, mint például a növekvő vendégszám és a kiváló költséghatékonyság. Továbbá az étlapon megjelenő árak is optimálisak, azaz az árres is jól van meghatározva az étteremben. 2024-ben enyhe visszaesés tapasztalható, de még akkor is stabil és biztonságos profitot jelent a vállalkozásnak. Az árbevétel továbbra is növekvő tendenciát mutat, a csökkenés kiváltó oka a megnövekedett ráfordítások miatt elért alacsonyabb üzemi (üzleti) tevékenység eredménye. Az adóterhek visszatértek a vállalkozások életében, ezen felül pedig az infláció hatására az alapanyagárak növekedése is befolyásolta az elért eredmény nagyságát. A jövedelmezőségi mutatók alapján elmondható, hogy a Café Móló étterem hatékonyan működik, az árképzése megfelelő és képes volt rugalmasan alkalmazkodni a gazdasági környezet változásaihoz.

5.3.2. Tőke- (vagyon-) arányos jövedelmezőségi mutatók

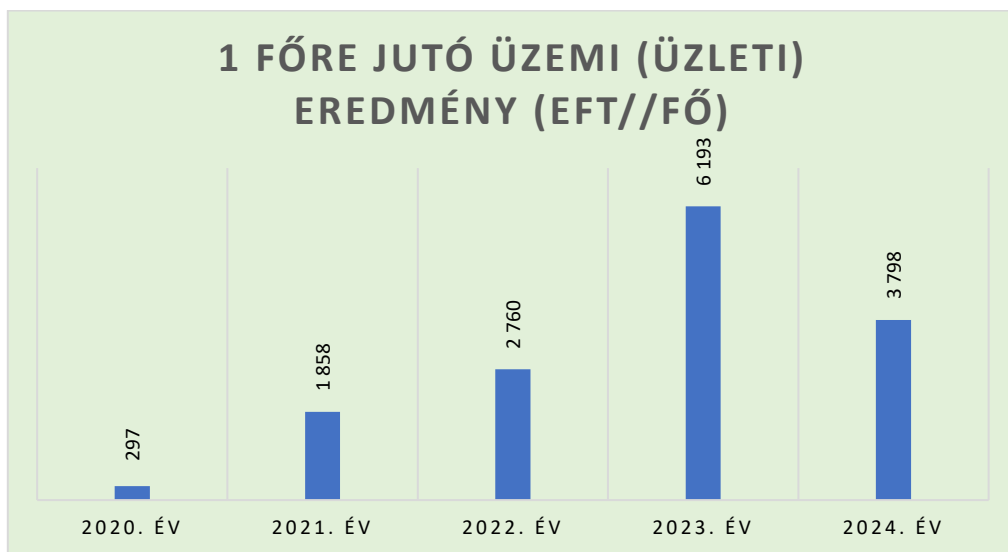

21. ábra Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók
Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

A tőkearányos jövedelmezőségi mutatók különösen fontos kimutatások a vállalkozás tulajdonosainak, mert az osztalékfizetési képességre vonatkozóan nyújt fontos információkat. Megmutatja, hogy egységnyi saját tőkével mekkora jövedelmet realizál a vállalkozás. A két mutató egymáshoz viszonyítva minden év tekintetében arányosan mozog, hiszen az eltérés a két mutató között a fizetendő társasági adó összege. 2020-ban alacsony megtérülés jellemzi a vállalkozást, de ez már a korábban említett vírushelyzet miatti korlátozások következménye. A következő két évben folyamatos, egyenletes növekedés látható, ennek oka a folyamatosan növekvő árbevétel és a folyamatosan növekvő saját tőke értéke. A diagrammban jól látható ugrás történik 2023-as évben, ennek legfőbb okai, hogy az előző évhez képest az adózott eredmény valamivel több mint duplájára emelkedett, illetve eredménytartalék csökkenés történt az osztalék előírása miatt. 2024-ben minimális visszaesés tapasztalható. A csökkenés hátterében az árbevétel növekedése ellenére, az infláció miatt megnövekedett ráfordítások miatt elért kevesebb adózott eredmény áll, de a vállalkozás továbbra is rendkívül jövedelmező.

5.3.3. Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók

Az egy főre jutó üzemi eredmény:

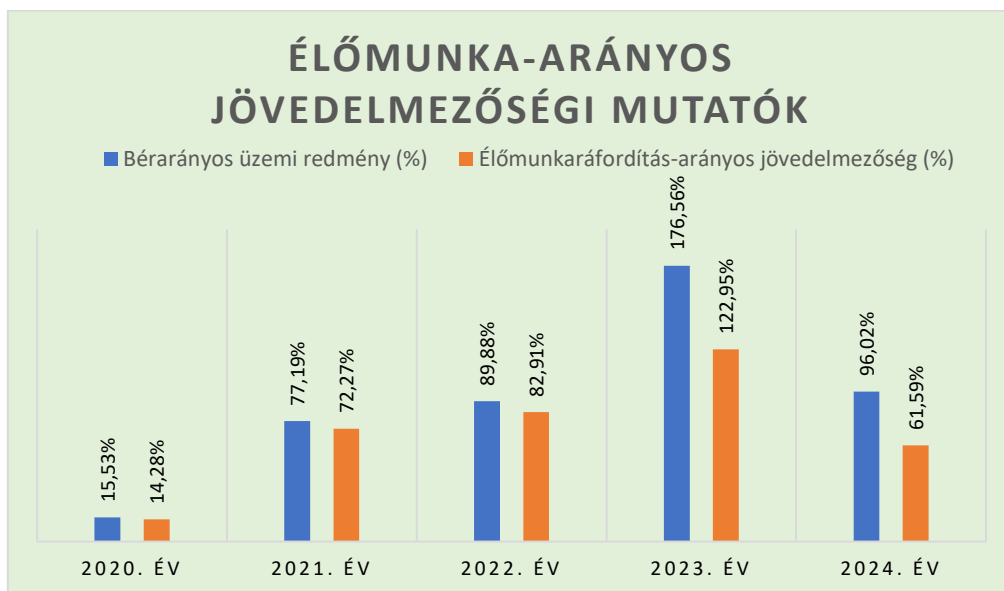

22. ábra Egy főre jutó üzemi eredmény
Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

Az egy főre jutó üzemi eredmény esetén az adott évben alkalmazottak létszámához viszonyítva vizsgálja az adott évben elért üzemi (üzleti) eredményt. A DOMIROKA Kft. átlagos állományi létszáma az öt év vonatkozásában 19 fő. Minden évben látható, hogy az egy főre jutó eredmény pozitív értéket mutat, ami azt jelenti, hogy az elért bevételek arányához viszonyítva az alkalmazotti létszám nagysága helyes. Az étteremben nem dolgoznak túlzottan sokan, amit

maga a vállalkozás ne tudna kitermelni. Még a járványhelyzet idején is sikeresen zárta az évet ebben a tekintetben a vállalkozás. A növekvő tendencia a növekvő vendégszámmal és forgalommal magyarázható.

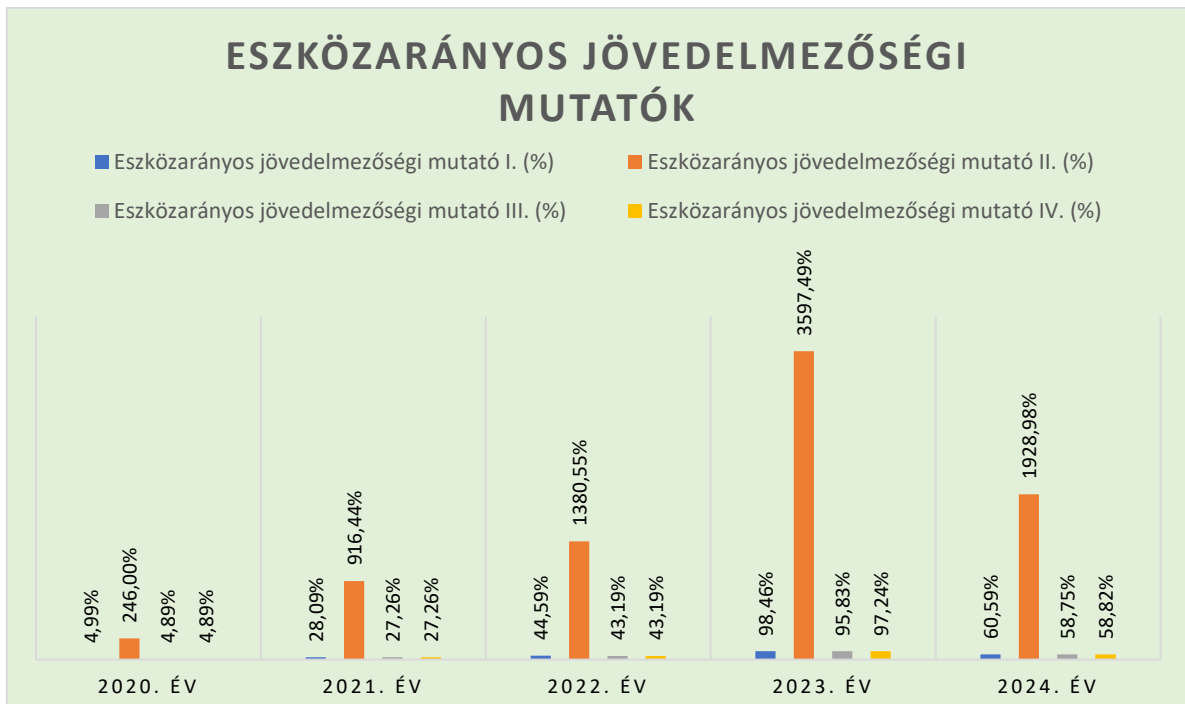
Az előmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók:

23. ábra Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók
Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

Az élőmunka-arányos mutatók közül a béarányos üzemi eredmény minden évben magasabb értéket mutat. Ennek a háttérében az összehasonlítás alapján van lényeges különbség. A béarányos üzemi eredmény tekintetében csak a bérköltséget arányosítjuk az elért üzemi tevékenység eredményéhez, míg a másik mutató tekintetében a személyi jellegű ráfordításokat. A személyi jellegű ráfordítások értéke magasabb minden évben, hiszen az nem csak a bérköltséget, hanem egyéb személyi jellegű kifizetéseket és a cégeknek megfizetendő bérjárulékot is magába foglalja. Ez a diagramm is megmutatja, hogy a vállalkozásban az öt évre vonatkozóan átlagosan 19 fő alkalmazott teljes mértékben eléri azt az árbevétel szintet, hogy a növekvő bérköltség ellenére évről évre jövedelmezően működik a vállalkozás. A DOMIROKA Kft. rendkívül jó élő-munkaarányos jövedelmezősége mögött, még a szociális hozzájárulási adófizetésben kapott kedvezmény is szerepet játszik, mert minden évben a szakmai gyakorlatukat végző tanulókat is foglalkoztat a cég.

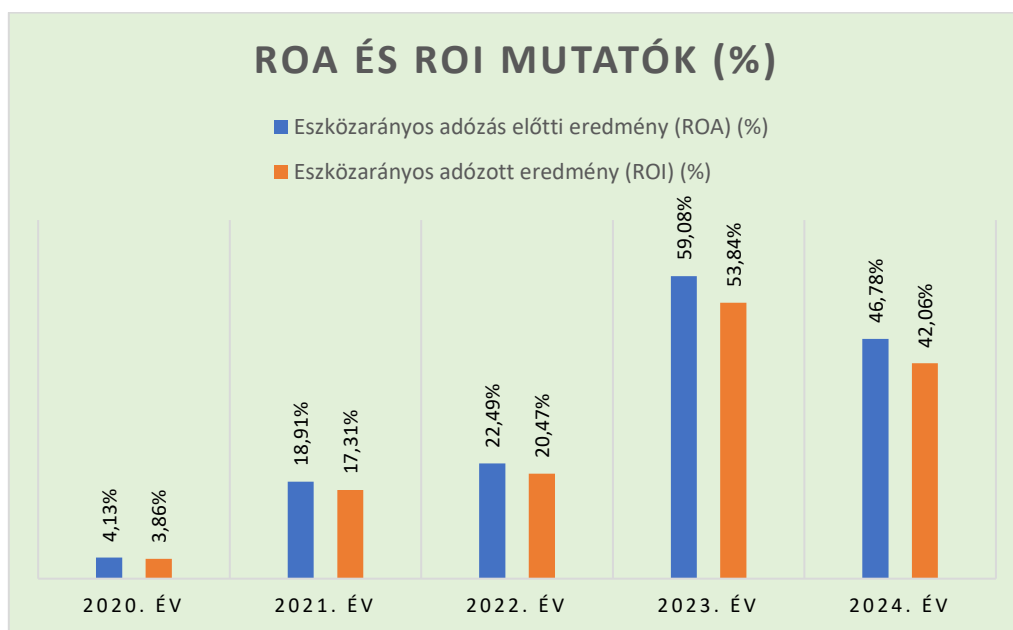
5.3.4. Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók

24. ábra Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók
Forrás: A vállalkozás beszámolóí alapján saját szerkesztés

Az eszközarányos jövedelmezőségi mutatók a különböző eredménykategóriákat viszonyítja az eszközök jól meghatározott csoportjához. A négy mutató közül az eszközarányos jövedelmezőségi mutató II. mutatja az egy egységnyi készletre jutó üzemi eredményt. Ennek a kiemelkedően magas értéknek a háttérében az áll, hogy az étterem a friss minőségi ételek érdekében alacsony készletet tart fenn, nem halmoz fel alapanyag készletet. A többi mutató értéke hasonló nagyságú és azonos mértékben mozog az évek tekintetében, mert a befektetett eszközöket is viszonyítási alapnak veszi. A DOMIROKA Kft. esetén befektetett eszközök értéke kiemelkedően magas, hiszen saját tulajdonú ingatlannal is rendelkezik. Azon felül pedig egy étterem működtetése magas eszközállományt igényel. Minden év tekintetében elmondható, hogy jó megtérüléssel hasznosítja a vállalkozás az eszközeit.

A ROA és ROI mutatók aránya:

25. ábra ROA és ROI eszközarányos jövedelmezőségi mutatók
Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

A fenti diagrammban látható ROA és ROI mutatók a vállalkozás eszközeinek arányában fejezik ki az adózás előtti és az adózott eredményt. A két mutató közötti minimális eltérést a fizetendő társasági adó eredményezi. A Café Móló étterem tekintetében például az ingatlan, a konyhai gépek és a készletek hatékony felhasználását jelenti. A mutatószámok folyamatos növekedést mutatnak 2023-ig, majd egy minimális csökkenés történik 2024-ben, de ez alapján is elmondható, hogy az évek többségben hatékonyan használta az eszközeit és a működés profitot termelt a tulajdonosok számára. A kiugró érték a 2023-ban elért magas adózott eredménynek köszönhető, ebben az évben az árbevétel az előző évhez képest közel duplájára növekedett.

6. A DOMIROKA Kft. cash flow kimutatása

Egy éttermet üzemeltető gazdasági társaság esetén a cash flow kimutatás kiemelten fontos. Az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozások kiegészítő mellékletének nem kötelező része. Egy étterem könnyen lehet az év végi beszámolók alapján nyereséges, miközben nincs elég készpénze a mindennapi működéshez és fizetési nehézségekkel küzd a vállalkozás. A cash flow kimutatásból a vezetőség megtudja a cég valódi fizetőképességét, hogy a vállalkozás működése mennyi tényleges pénzmozgást eredményez. Ezért elkészítettem a DOMIROKA Kft. 2024-es évre vonatkozó cash flow kimutatását.

1. táblázat DOMIROKA Kft. cash flow kimutatás 2024

Forrás: A vállalkozás adatai alapján saját szerkesztés

Működési cash flow 2024.		e Ft
I.	Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz változás (Működési cash flow)	- 43 881
1.a	Adózás előtti eredmény	72 250
1.b	korrekciók az adózás előtti eredményben	8 036
1.	Korrigált adózás előtti eredmény	80 286
2.	Elszámolt amortizáció	1 761
3.	Elszámolt értékvesztés, és visszairás	-
4.	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete	-
5.	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye	-
6.	Szállítói kötelezettség változása	3 166
7.	Egyéb rövid lejáratú kötelezettsége változása	- 17 547
8.	Passzív időbeli elhatárolások változása	- 1 800
9.	Vevőkövetelés változása	3 872
10.	Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása	- 2 368
11.	Aktív időbeli elhatárolások változása	44
12.	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után)	- 7 295
13.	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés	- 104 000
II.	Befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás (Befektetési cash flow)	- 1 332
14.	Befektetett eszközök beszerzése	- 1 332
15.	Befektetett eszközök eladás	-
16.	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása	-
17.	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek	-
18.	Kapott osztalék, részesedés	-
III.	Pénzügyi műv. származó pénzeszközváltozás (Finanszírozási cash flow)	- 494
19.	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele	-
20.	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele	-
21.	Hitel és kölcsön felvétele	-
22.	Véglegesen kapott pénzeszköz	-
23.	Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás)	-
24.	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése	-
25.	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése	- 494
26.	Véglegesen átadott pénzeszköz	-
27.	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása	-
IV.	Pénzeszköz változása (I. II. III. sorok)	- 45 707

A fent látható kimutatásban látszik, hogy 2023-as évről a 2024-es évre vonatkozóan a pénzeszközök értéke 45.707 ezer forinttal csökkent. A cash flow kimutatás első részéből, a működési cash flowból elemezhető adatok, arra világítanak rá, hogy a szokásos éttermi működés után mennyi pénz keletkezett. Az elemzés alá vont időszakban látható, hogy a DOMIROKA Kft. korrigált adózás előtti eredménye pozitív 80.286 ezer forint volt. Sikeres évet tudhat maga mögött a cég, hiszen a közel 332 millió forintos árbevételből jelentős adózás előtti eredményt realizált. Az elszámolt amortizáció pénzforgalom tekintetében pozitív tételsorként jelenik meg. Ennek oka az, hogy az eszközök kopásából, romlásából eredően elszámolt értékcsökkenés, mint költség, az eredménykimutatásban rontja az adott évi eredményt, de valójában tényleges pénzkiáramlás nincsen mögötte. Az amortizáció értékének pozitív elszámolása korrigálja a cash flowt, hogy csak a valódi pénzkiáramlások értéke legyen hatással a pénzforgalomra. A szállítói kötelezettségek változása tekintetében is pozitív előjellel kell számolni a cég tekintetében. Ez azt jelenti, hogy a szállítói tartozások értéke növekedett a tárgyévben a bázisévhez viszonyítva, ami az eredménykimutatás tekintetében növelte a költségek összegét, tehát negatív eredményhatása volt. Azonban pénzáramlás tekintetében az év végi szállítói tartozások még nem került kifizetésre, tehát a pénzeszköz állomány ennyivel magasabbnak tekinthető. A vevőkövetelés változása esetén azt kell figyelembe venni, hogy mennyi pénzeszköz van „kint” a vevőknél, mert még nem rendezték az igény bevett szolgáltatások értékét. A DOMIROKA Kft. esetén a vevőkövetelés változását pozitív előjellel kell figyelembe venni a pénzforgalom tekintetében. Ennek oka, hogy a tárgyévben lévő vevőkövetelések értéke kevesebb, mint a tárgyévet megelőző évben volt. Bevétel tekintetében több folyt be a 2024-es évben, ezért a pénzeszközök állományát növeli. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek változása a vizsgált időszakban rontja a vállalkozás pénzforgalmát, hiszen 2024-ben több korábbi tartozást is rendezett a vállalkozás. A rövid lejáratú kötelezettségek állománya csökkent a bázisévhez viszonyítva, ami a mérlegben is látható. A forgóeszközök változásával is számolni kell a cash flow kimutatás készítése során, de különös tekintettel arra, hogy a vevőkövetelések és a pénzeszközök értékét figyelmen kívül kell hagyni. Ennek a két mérlegsornak elhagyása azért történik, mert a vevőkövetelés változása külön soron jelenik meg a működési cash flowban. A pénzeszközöket pedig értelemszerűen nem vesszük figyelembe, hiszen a kimutatás lényege az, hogy a pénzforgalom tekintetében vizsgáljuk az adott vállalkozást. A forgóeszközök változása negatív hatással volt 2024-ben az étterem pénzforgalmára, mert a készletek és az egyéb követelések állománya is növekedett a tárgyévben. A vállalkozásnak több lekötött pénze van a megvásárolt alapanyagokban,

készletekben, ami a szabad pénzeszközök mennyiségét csökkenti. A cash flow kimutatásban a fizetett társasági adót, ami a nyereség után 9%-ot jelent mindenképp negatív előjellel kell szerepeltetni, hiszen ezt a Nemzeti Adó és Vámhivatal felé ki kell fizetni a vállalkozásnak. A Café Móló étterem működési cash flow kimutatása az eddigiek alapján pozitív 60.119 ezer forint lenne, azonban a cég a 2023. évi beszámolójában döntött arról, hogy 2024-ben a gazdasági társaság tulajdonosainak osztalékot fizet. Az osztalék kifizetése meg is történt a pénzeszközök állományából, ezért ez jelentősen csökkenti a pénz állományát. Összességében így a szokásos tevékenységből származó pénzeszköz változás -43.881 ezer forint volt 2024-ben.

A kimutatás második részében a befektetési tevékenységből származó pénzeszközváltozás látható. A tulajdonosok ebben a részben láthatják, hogy az étterem befektetett eszközeire (konyhai gépek, berendezések, ingatlanon végzett felújítás) milyen összegű pénz áramlott ki. A DOMIROKA Kft. tekintetében ez az összeg kisebb mértékben negatívan befolyásolta a 2024-es évre vonatkozó pénzforgalmát.

A harmadik részben pedig a pénzügyi műveletekből származó változások láthatók. A táblázatban jól látszik, hogy a koronavírus járványhelyzet utáni újraindítási hitelösszegeből történt 494 ezer forint törlesztés, ez természetesen a vállalkozás pénzállományát csökkenti. Látható, hogy a 2023-ban felvett hitel óta újabb finanszírozási hitelre nem volt szüksége a vállalkozásnak, mert pozitív adózott eredménnyel zárja az üzleti éveit.

Összességében elmondható a tulajdonosoknak, hogy egy jól működő vállalkozásnak tekinthető a DOMIROKA Kft. A pozitív adózott eredmény évről évre az jelzi, hogy az étterem vendégköre stabil és folyamatosan növekvő, mellette pedig a befektetett tárgyi eszközeit, készleteket, és anyagi forrásait jól használja fel és nyereséget termel a vállalkozás. 2024-es évben a cash flow kimutatás alapján is látható, hogy a pénzeszköz állomány csökkenésének hátterében leginkább a meghatározott osztalék kifizetése áll, de ettől függetlenül a cégnek még mindig van szabad pénzeszköz állománya a mindennapi működés finanszírozására. Az éttermek tekintetében sok a napi kiadás, de ez nem okoz fizetési nehézséget.

7. Következtetések és javaslatok

Az elvégzett elemzés alapján arra a következtésre jutottam, hogy a beszámoló komplex elemzése elengedhetetlen a vezetői döntéshozatalban. A tulajdonosoknak átlátható és kézzel fogható információkra van szükségük ahhoz, hogy gazdaságilag megalapozott döntéseket tudjanak tenni a vállalkozásuk jövőbeni céljainak megvalósításához. Elemzés nélkül a vezetőség csak a rutinra, vagy csak a megérzésekre támaszkodva tudna döntéseket hozni. A tulajdonosok így nem feltételezés alapján, hanem konkrét tényekre támaszkodva tudják irányítani a vállalkozást. Segít felmérni az esetleges problémákat és időben tudnak beavatkozni, mielőtt nagyobb probléma merülne fel. A kimutatások elemzése alapján a gazdasági társaság még hatékonyabban tudja az erőforrásait elosztani, mert átlátható képet kap arra vonatkozóan, hogy hol van túl sok vagy éppen túl kevés erőforrás, ezáltal javítja a hatékonyságot és optimalizálja a költségeit. A tulajdonosok, a vezetők és a befektetők közötti jó kommunikációt is elősegíti egy megfelelően elkészített elemzés, mert objektív dokumentumokkal tudja alátámasztani a döntéseit például egy beruházás esetén, vagy az ár képzés tekintetében. Tehát összességében a jó vezetői döntéshozatal alapja egy jól elkészített beszámoló elemzés. A dolgozatomban az alábbi kérdésekre kerestem a választ:

A számviteli politika adta döntési lehetőségek milyen hatással lehetnek a vállalkozás sikeres működésére? Azaz, a 2000. évi C. törvény a számvitelről adta döntési lehetőségek, és az alapján elkészített számviteli politika mennyire befolyásolja az üzleti évben elért eredményt?

A levonható következtetésekből látható, hogy a számviteli politika helyes elkészítése milyen befolyással lehet az üzleti években elért eredményre. A DOMIROKA Kft. tekintetében a vállalkozás könyvvezetése kettős könyvvitel. A számviteli törvény és a számviteli politika együttesen határozzák meg a társaság könyvelésében alkalmazott értékelési szabályokat és a belső szabályzatokat. Azonban a vendéglátás területén vannak kifejezetten hasznos és kritikus számvitel döntések, amelyek jelentősen javíthatják a pozitív eredmények elérését. A Café Móló tekintetében a vállalkozás működés jó és évről évre nyereséget termel, de minden esetben van még lehetőség arra, hogy még jobban optimalizálni tudja a működést.

A számviteli politikában a módosítási javaslataim az alábbiak:

- A vendéglátásban a nyersanyag készlet kulcsfontosságú szerepet tölt be. Az a cash flow elemzésénél is elmondható, hogy nem szabad egy étteremnek nagy mennyiségű

alapanyag készletet fenntartania. A készletek nyilvántartására mindenképpen a FIFO módszer alkalmazását javaslom, amit az jelent, hogy first in – first out. Tehát a legkorábban megvásárolt készletet kell elsőként felhasználni, ezzel csökkenteni lehet a selejt értékét, ami pozitív eredményhatást gyakorol a vállalkozásra. Készletek nyilvántartásánál célszerű tételes kimutatást vezetni, ezzel elkerülhető a pazarlás esetleg a lopás lehetősége. A vállalkozás esetén javaslom a rendszeres leltározást, akár havi vagy negyedéves időintervallumban, ezzel elkerülve az év végén felmerülő nagyobb mértékű leltárhány okozta veszteséget és pontosabban meghatározható a készletek költségállománya.

- A másik kulcsfontosságú terület a DOMIROKA Kft. elemzése alapján a tárgyi eszközök esetén elszámolt amortizáció. Az étteremnek sok tárgyi eszköze van, többek között konyhai gépek, hűtők, főzőlapok, egyéb berendezések és éttermi berendezések. A kisértékű eszközök értékét mindenképp a maximalizált 200.000 forintban állapítanám meg, mert egy forgalmas étteremben az eszközök kopása gyors és elhasználódási foka elég magasnak mondható. Egyszerűbb adminisztrációt is jelent a vállalkozás számára, illetve a valós használathoz igazított a költség realizálása, hiszen a bekerülési értéke egy összegben leírásra kerül a könyvekben. A nagyobb bekerülési értékkel rendelkező tárgyeszközök esetén a leírási kulcs lineáris, azonban javaslom mindenképp a maradványérték meghatározását, ezzel is optimalizálva az elszámolt értékcsökkenés mértékét és a kedvezőbb eredményhatást.
- a számvitel politikában van lehetőség az önköltségszámítás és az ár képzés rendjének meghatározására. Érdemes rögzíteni, hogy hogyan számoljuk az ételek tényleges önköltségét. A helyesen meghatározott étlap pozitív eredményhatást jelentenek a gazdasági társaságnak, hiszen az eladott ételek és italok nyereséget, profitot termelnek. A jól elkészített kimutatásból látható az is, hogy mely ételek jövedelmezőbbek melyek pedig kevésbé nyereségesek.
- belső ellenőrzési rendszer kialakítási is pozitív eredményeket hoz magával, mert kevesebb lehetőség van a visszaélésre, nagyobb átláthatóságot biztosít. Az ilyen szabályzat része lehet például a napi pénzelszámolás, a készletmozgások kontrolljának rendszere.

A cash flow kimutatás ismerete miért olyan fontos a vállalkozás megfelelő és hosszú távú működésében?

Az elemzés során megfigyelhető, hogy a kereskedelemben, azon belül is a vendéglátás területén a napi szintű működés erősen pénzfüggő. Az étterem működése során felmerülő fix költségek elég magasak, mint például a bérköltségek, az adófizetési kötelezettségek, az alapanyag beszerzési költségei. Ehhez viszonyítva azonban a bevételek elég gyakran ingadoznak a befolyásoló tényezők hatására, mint például a szezonok ingadozása, hétvégi forgalom, ünnepek, vagy akár az időjárási befolyásoló tényezők miatt. A cash flow kimutatás az egyik legfontosabb eszköze annak, hogy segítsen fenntartani a cég biztonságos fizetőképességét.

Az alábbi javaslatokat teszem egy működő étteremnek a cash flow készítés fontosságára rámutatva:

- ha van rá lehetőség akkor heti cash flow kimutatás készítését javaslom. Természetesen ezeknek nem kell ennyire részletesnek lennie, mint az évre vonatkozó teljes cash flow kimutatás. De azt mindenképp ajánlanám, hogy hetente a várható bevételeket, a heti alapanyag-költségeket, rezsi költségeket, a heti bért és járulékokat, ha van alkalmi munkavállaló, akkor annak költségét is figyelembe véve készítsen egy átlátható kimutatást.
- a szezonális ingadozás okozta nehézségek kiküszöbölésére mindig legyen a vállalkozásnak likvid pénzeszköze tartalékban.
- a vevői és a szállítói fizetési határidők kontrollja. A vevői fizetések általában azonnal megtörténnek hiszen éttermi vendéglátásról van szó, azonban a szállítói fizetési határidők esetén törekedni kell az optimalizálásra. Minden étteremnek van egy meghatározott beszállítói köre, akikkel általában van lehetőség egyedi szerződési feltétel megkötésére is. Ebben az esetben célszerű minél hosszabb fizetési határidőket kérni, így a kifizetések ütemezésére több lehetőség nyílik.
- elengedhetetlen a készletek megfelelő kontrollja. A vállalkozásnak teljes mértékben felügyelni kell a készletek forgását. A túl nagy alapanyag és árukészlet felhalmozás rontja a cég működési cash flowját, hiszen a szabad pénzeszközét lekötí a készletek mennyisége. Ez nem csak a pénzforgalom tekintetében jelent hátrányt, de minőségi romláshoz is vezet.
- a beruházások nyomon követése is kiemelten fontos. Minden esetben csak olyan fejlesztésekbe szabad belevágni, amelyek valóban megtérülnek. Kerülni kell a

túlzottan drága gépek megvásárlását, vagy azok szükségtelen cseréjét. A túl gyorsan történő bővítés sem biztos, hogy jövedelmező eredményt hoz. De ha a vállalkozás készít cash flow kimutatást, abból egyértelműen megállapítható, hogy mi fér bele a vállalkozás pénzügyi keretébe.

- az utolsó javaslatom pedig az, hogy a tulajdonosok által kivett pénzt is kontrollálni kell a kimutatás elkészítése alapján. Éttermek esetében elég gyakran előfordul az, hogy a tulajdonosok rendszer nélkül vesznek el pénzt a vállalkozásból. Ez teljes mértékben fel tudja borítani a működő cég pénzügyi rugalmasságát. A tulajdonosi pénzkivételt minden esetben célszerű külön kezelni és tervezni.

Az vendéglátás területén a gazdasági környezeti tényezők változásai mennyire befolyásolják a vállalkozás működését és pénzügyi, vagyoni, és jövedelmi helyzetét?

A vagyoni, pénzügyi, jövedelmi mutatók elemzéséből levonható következtetés, hogy a DOMIROKA Kft. egy gazdaságilag jól működő stabil vállalkozás mind az öt év tekintetében. Azonban a mutatószámok változásában látható, hogy 2020-ban még kisebb árbevétel, azaz alacsonyabb nyereség volt elérhető. A koronavírus járványhelyzet befolyásoló tényezőként hatott a vállalkozás működésére. A nyitvatartási korlátozások, a különböző szigorítások csökkentették az elérhető eredményt. A kormányzati beavatkozásoknak köszönhetően, mint például a turizmus fejlesztési adó fizetése alóli mentesség, minden évben pozitív adózott eredményt tudott realizálni a vállalkozás. A 2023-ban kimutatott elemzések alapján elmondható az, hogy a vendéglátás területén dolgozó vállalkozások a gazdasági környezeti hatásokra rendkívül érzékenyek. Az infláció hatására megemelkedett költségek negatív eredményhatást értek el a vállalkozás tekintetében.

8. Összefoglaló

A dolgozatomban egy adott vállalkozás beszámolójának átfogó elemzését készítettem el, különös tekintettel a számviteli politika és a gazdasági folyamatok kapcsolatára. A DOMIROKA Kft. elemzése módszertanilag a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján készített vagyoni, pénzügyi és jövedelemezőségi mutatószámokkal történő vizsgálatára épült 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra vonatkozóan. Az elemzést kiegészítettem az utolsó lezárt üzleti évi beszámoló és kiegészítő melléklet alapján készített cash flow kimutatás értelemezésével.

Az elemzés középpontjában annak a vizsgálata állt, hogy a számviteli politikai döntések miként befolyásolják a vállalkozás működését, eredményességét. A kapott eredmények rávilágítottak arra, hogy a számviteli politika adta keretein belül alkalmazott értékelési elvek jelentős hatással vannak a vállalkozás vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetének alakulására. A jól meghatározott számviteli politika elengedhetetlen egy sikeres cég működéséhez. A vendéglátásban különösen fontos jó döntéseket hozni a készletek értékeléséről és a tárgyi eszközök amortizációs politikájával kapcsolatban, mert jelentősen befolyásolja az elszámolt költségek értékét és ezáltal az elért nyereség optimalizálásra biztosít lehetőséget.

Továbbiakban elmondható, hogy a vezetői döntéshozatal megalapozottságához elengedhetetlen a cash flow kimutatás készítése, még akkor is, ha az egyszerűsített éves beszámolót készítő vállalkozások esetén ez nem kötelező tartalmi része a kiegészítő mellékletnek. A pénzforgalmi szemlélet elemzése teljes mértékben rávilágított arra, hogy a vállalkozás működésének pozitív eredménye nem minden esetben jár pénzeszköz állomány növekedéssel. A DOMIROKA Kft. esetén is pénzállomány csökkenés figyelhető meg, pozitív adózott eredmény mellett. Természetesen nem mindegy, hogy milyen okból történik a pénzeszközök csökkenése, amelynek hátterében osztalék kifizetés, nagy mennyiségű készletállomány felhalmozás, beruházás vagy éppen likviditási problémák lehetnek. Az éttermi vendéglátás területén működő vállalkozások esetén ez kifejezetten fontos felismerés, hiszen a mindennapi működése költségigényes. Az elkészített pénzforgalmi szemléletű kimutatás alapján a vezetőségnek lehetősége van az időben feltárt problémákra reagálni és megfontolt gazdasági döntést hozni.

A Café Móló étterem vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetének elemzési eredményeiből lehet következtetést levonni a gazdasági környezet fontosságára. A turizmus, azon belül is a vendéglátás rendkívül érzékeny minden külső gazdasági és társadalmi hatásra, legyen szó szezonális ingadozásról, alapanyagár emelkedésről vagy a fogyasztói szokások változásáról.

Az elemzés rámutatott arra, hogy a DOMIROKA Kft. működése minden évben stabil, azonban mégis látszódnak befolyásoló tényezők, mint például a koronavírus járványhelyzet, vagy az infláció nagy mértékű növekedése.

Összességében nézve úgy gondolom, hogy a DOMIROKA Kft. elemzése alapján egy jól működő, erős likviditással rendelkező vállalkozás. Érezhető volt a gazdasági környezet negatív változásainak hatása az évek tekintetében, de még továbbra is fenn tudja tartani a biztonságos működését. Arra a kérdésre keresve a választ, hogy a számviteli politika adta döntési lehetőségek milyen hatással lehetnek a vállalkozás sikeres működésére a következő javaslatokat tettem. Az éttermi vendéglátásban működő vállalkozások tekintetében kulcsfontosságú döntések a készletek nyilvántartásával és amortizációs politikával kapcsolatosak. Elengedhetetlen még a jól meghatározott ár képzés és a belső szabályzatok megfelelő kialakítása és következetes betartása. A cash flow kimutatás ismeretére, és arra, hogy az miért olyan fontos a vállalkozás megfelelő és hosszú távú működésében a következő megállapításokat tettem. A pozitív adózott eredmény elérése nem minden esetben jár a pénzforgalom növekedésével. Azonban a vendéglátás területén a napi szintű működés erősen pénzfüggő. Ezért elmondható, hogy kiemelten fontos a pénzforgalmi kimutatás, ami egyértelműen rávilágít arra, hogy a cég a mindennapi kiadásait mennyire tudja jól kezelni. A cash flow kimutatás készítésével a mindennapi pénzkidrást jobban lehet kontrollálni a vállalkozások életében.

A dolgozat következtetései rámutatnak arra, hogy a számviteli politika tudatos kialakítása és a következetes alkalmazása rendkívül fontos a vállalkozás nyereség optimalizálásának eléréséhez. A cash flow kimutatás készítése pedig lehetővé teszi a tulajdonosok számára a vállalkozás gazdasági folyamatainak átlátható, valóságos és döntéstámogató bemutatását.

9. Irodalomjegyzék

9.1. Szakkönyvek

- Korom Erik, Ormos Mihály & Veress Attila: Bevezetés a számvitel rendszerébe, Szemlélet és módszertan. Akadémiai kiadó. Budapest, 2005.
- dr. Róth József, dr. Adorján Csaba, Dr. Lukács János & Dr. Veit József: Számviteli esettanulmányok. MKVK OK Kft. Budapest, 2017.
- Kresalek Péter & dr. Pucsek József: A vállalati gazdálkodás komplex elemzése. Saldo Zrt. Budapest, 2024.
- dr. Bíró Tibor, Kresalek Péter, dr. Pucsek József & dr. Sztanó Imre: A vállalkozások tevékenységének komplex elemzése. Perfekt. Budapest, 2016.
- Dr. Sztanó Imre: A számvitel alapjai. Perfekt. Budapest, 2022.

9.2. Elektronikus források

- 2000. évi C. törvény a számvitelről
<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0000100.tv> megtekintve: 2025.10.16.
- DOMIROKA Kft. egyszerűsített éves beszámoló
<https://e-beszamolo.im.gov.hu/oldal/kezdolap> megtekintve: 2025.10.25.
- Vas Megyei Turizmus Szövetség
<https://visitvas.hu/gasztroutippek/> megtekintve: 2025.11.23.
- Café Móló étterem honlapja
<http://www.molorestaurant.hu/> megtekintve: 2025.11.23.

10.Ábrajegyzék és táblajegyzék

1. ábra Café Móló étterem Forrás: Café Móló étterem honlapja
2. ábra Vas vármegye gasztronómiai térképe Forrás: Vas Megyei Turizmus Szövetség honlapja
3. ábra Számviteli alapelvek Forrás: Róth, J., Adorján, Cs., Lukács, J. & Veit, J. (2017) Számviteli esettanulmányok p. 19. alapján saját szerkesztés
4. ábra Az eszközök összetétele Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
5. ábra Befektetett eszközök összetétele Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
6. ábra Forgóeszközök összetétele Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
7. ábra A források összetétele Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés

8. ábra Saját tőke összetétele Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
9. ábra Kötelezettségek összetétele Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
10. ábra Tőkeellátottság Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
11. ábra Saját tőke - jegyzett tőke aránya Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
12. ábra Tőkefeszültség Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
13. ábra Eladósodottság Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
14. ábra Befektetett eszközök fedezete Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
15. ábra Nettó forgótőke Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
16. ábra Adósságállomány és saját tőke aránya Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
17. ábra Az adósságállomány fedezettsége Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
18. ábra Likviditási mutatók Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
19. ábra Bevételek arányos jövedelmezőségi mutatók Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
20. ábra Tőkearányos jövedelmezőségi mutatók Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
21. ábra Egy főre jutó üzemi eredmény Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
22. ábra Élőmunka-arányos jövedelmezőségi mutatók Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
23. ábra Eszközarányos jövedelmezőségi mutatók Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
24. ábra ROA és ROI eszközarányos jövedelmezőségi mutatók Forrás: A vállalkozás beszámolója alapján saját szerkesztés
1. táblázat DOMIROKA Kft. cash flow kimutatás 2024 Forrás: A vállalkozás adatai alapján saját szerkesztés

11.Mellékletek

A DOMIROKA Kft. mérlege

MÉRLEG						
Ssz.	Tételsors elnevezése	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
		e Ft	e Ft	e Ft	e Ft	e Ft
001.	Eszközök (aktívák)					
002.	A. Befektetett eszközök	119119	119047	117633	119520	119091
003.	I. Immateriális javak	8	4	0	278	123
004.	II. Tárgyi eszközök	119111	119043	117633	119242	118968
005.	III. Befektetett pénzügyi eszközök	0	0	0	0	0
006.	B. Forgóeszközök	24801	57626	115429	82431	35220
007.	I. Készletek	2415	3649	3799	3271	3741
008.	II. Követelések	3667	4052	4508	9717	7743
009.	III. Értékpapírok	0	0	0	0	0
010.	IV. Pénzeszközök	18719	49925	107122	69443	23736
011.	C. Aktív időbeli elhatárolások	139	150	153	166	122
012.	Eszközök (aktívák) összesen	144059	176823	233215	202117	154433
013.	Források (passzívák)					
014.	D. Saját tőke	128995	159602	207342	160152	129143
015.	I. Jegyzett tőke	26000	26000	26000	26000	26000
016.	II. Jegyzett, de be nem fizetett tőke	0	0	0	0	0
017.	III. Tőketartalék	0	0	0	0	0
018.	IV. Eredménytartalék	97432	102995	133602	25342	38188
019.	V. Lekötött tartalék	0	0	0	0	0
020.	VI. Értékelési tartalék	0	0	0	0	0
021.	VII. Adózott eredmény	5563	30607	47740	108810	64955
022.	E. Céltartalék	0	0	0	0	0
023.	F. Kötelezettségek	14459	16553	24147	40165	25290
024.	I. Hátrasorolt kötelezettségek	0	0	0	0	0
025.	II. Hosszú lejáratú kötelezettségek	0	10000	10000	10000	8025
026.	III. Rövid lejáratú kötelezettségek	14459	6553	14147	30165	17265
027.	G. Passzív időbeli elhatárolások	605	668	1726	1800	0
028.	Források (passzívák) összesen	144059	176823	233215	202117	154433

A DOMIROKA Kft. eredménykimutatása

EREDMÉNYKIMUTATÁS						
Ssz.	Tételsors elnevezése	2020. év	2021. év	2022. év	2023. év	2024. év
		e Ft	e Ft	e Ft	e Ft	e Ft
001.	I. Értékesítés nettó árbevétele	94011	130081	230920	318196	331821
002.	II. Aktivált saját teljesítmények értéke	0	0	0	0	0
003.	III. Egyéb bevételek	16397	19990	16019	23850	22326
004.	IV. Anyagjellegű ráfordítások	58700	68188	121773	114094	136786
005.	V. Személyi jellegű ráfordítások	41599	46274	63254	95706	117174
006.	VI. Értékcsökkenési leírás	948	987	1100	1498	1761
007.	VII. Egyéb ráfordítások	3220	1181	8365	13074	26263
008.	A. Üzemi (üzleti) tevékenységek eredménye	5941	33441	52447	117674	72163
009.	VIII. Pénzügyi műveletek bevételei	8	3	4	1729	89
010.	IX. Pénzügyi műveletek ráfordításai	0	0	2	0	2
011.	B. Pénzügyi műveletek eredménye	8	3	2	1729	87
012.	C. Adózás előtti eredmény	5949	33444	52449	119403	72250
013.	X. Adófizetési kötelezettség	386	2837	4709	10593	7295
014.	D. Adózott eredmény	5563	30607	47740	108810	64955

PANNON EGYETEM
GAZDÁLKODÁSI KAR ZALAEGERSZEG

SZERZŐI ÖSSZEFOGLALÁS

A dolgozat címe: Egy adott vállalkozás beszámolójának elemzése, különös tekintettel a számviteli politika és a vállalat gazdasági folyamatok kapcsolatára	
Hallgató neve: Stampf-Bázár Szimonetta Ágnes	NEPTUN kód: KRZKQE
Képzési szint: felsőoktatási alapképzés	
Szak: pénzügy-számvitel	Szakirány: -
Témavezető neve: Kiss Gábor Antal	Beosztása: mesteroktató
Tanszék: PE GKZ Pénzügy és gazdálkodási tanszék	

A dolgozatomban egy adott vállalkozás beszámolójának átfogó elemzését készítettem el, különös tekintettel a számviteli politika és a gazdasági folyamatok kapcsolatára. A DOMIROKA Kft. elemzése módszertanilag a vállalat egyszerűsített éves beszámolója alapján készített vagyoni, pénzügyi és jövedelemezőségi mutatószámokkal történő vizsgálatára épült 2020-tól 2024-ig terjedő időszakra vonatkozóan. Az elemzést kiegészítettem az utolsó lezárt üzleti évi beszámoló és kiegészítő melléklet alapján készített cash flow kimutatás értelemezésével. A DOMIROKA Kft. elemzése alapján egy jól működő, erős likviditással rendelkező vállalkozás. Érezhető volt a gazdasági környezet negatív változásainak hatása az évek tekintetében, de még továbbra is fenn tudja tartani a biztonságos működését. Arra a kérdésre keresve a választ, hogy a számviteli politika adta döntési lehetőségek milyen hatással lehetnek a vállalkozás sikeres működésére a következő javaslatokat tettem. Az éttermi vendéglátásban működő vállalkozások tekintetében kulcsfontosságú döntések a készletek

nyilvántartásával és amortizációs politikával kapcsolatosak. Elengedhetetlen még a jól meghatározott ár képzés és a belső szabályzatok megfelelő kialakítása és következetes betartása. A cash flow kimutatás ismeretére, és arra, hogy az miért olyan fontos a vállalkozás megfelelő és hosszú távú működésében a következő megállapításokat tettem. A pozitív adózott eredmény elérése nem minden esetben jár a pénzforgalom növekedésével. Azonban a vendéglátás területén a napi szintű működés erősen pénzfüggő. Ezért elmondható, hogy kiemelten fontos a pénzforgalmi kimutatás, ami egyértelműen rávilágít arra, hogy a cég a mindennapi kiadásait mennyire tudja jól kezelni. A cash flow kimutatás készítésével a mindennapi pénzkidát jobban lehet kontrollálni a vállalkozások életében. A dolgozat következtetései rámutatnak arra, hogy a számviteli politika tudatos kialakítása és a következetes alkalmazása rendkívül fontos a vállalkozás nyereség optimalizálásának eléréséhez. A cash flow kimutatás készítése pedig lehetővé teszi a tulajdonosok számára a vállalkozás gazdasági folyamatainak átlátható, valóságos és döntéstámogató bemutatását.